

VAJAT ERP

BROJ: 5

CENA 1 D.

DOK HOLIDEJ

VIKEND ROMAN

GROB U ARKANZASU

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

CRTANI ROMANI

CENA 1 D.

130

POSLEDNJI LOV

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE — 1 DINAR!

**GROB
U ARKANZASU**

Naslov originala:

William Mark:

Das Grab am Arkansas

Copyright by Martin Kelter Verlag

Imao je pepeljavo plavu kosu i sive kose oči. Lice mu je bilo preplanulo i ugliasto. Plavi koporan — deo uniforme, bio mu je na laktovima iscepan, crni šešir pokriven debelim slojem prašine kao i crne, tesne pantalone i visoke čizme. Slika i prilika čoveka koji se pet godina posle rata, nije uspeo da oslobodi — rata.

Pogled njegovih mutnih očiju bludeo je po brežuljcima, prema zapadu. Zatim se nagnuo na vrat umorne kobile.

Džim Boret je već dugo bio u sedlu. Ne od jutros, ni od juče, niti od prošle nedelje. On je u sedlu već pet godina! Od kako je veliki rat okončan. Nije mogao nigde da se ustali, jer su bitke previše dugo trajale i jer je svet bio tako prostran i pimamljiv.

Juče je krenuo iz Crejstona u Misuriju. Krenuo je za Kanzas.

Brežuljci su bili obrasli visokom, požutelom „bufalo“ travom. Bio je lep, blag, jesenji dan, koji se polako bližio kraju.

Jahač je upravo napustio malu uzvišicu i zaustavio se kraj grupe žbunja kojom je udolina bila obrasla. Još od ranog jutra Džim

je sledio jedva приметne tragove poštanske kočije. Ovde, u ovom zabačenom kraju južnog Kanzasa, kočija je retko prolazila. Šestopreg je išao severnije, od Fort Skota za Vičitu.

Visoko žbunje je dosežalo do samog drumu.

Dorat, koji je već satima držao oborenu glavu od umora, podiže je i počeo da rže. Jahač se trgne iz dremeža. Ispred njega su se iz žbunja pojavila četiri čoveka. Odrpani, prašnjavi ljudi. Nisu se čak ni potrudili da poskidaju marame kojima su im lica bila pokrivena. Dvojica su imali koltove u rukama.

Jedan od njih, visok i mršav kao pritka, kome kao da je vetar duvao kroz rebra, zadenu palac u opasač i zabaci glavu. Lice mu je bilo zaraslo u bradu. Nosio je oko bedara nisko, prastari opasač iz koga je virila drška teškog, vojničkog revolvera.

— Hej!

Dok je to uzviknuo isturio je bradu.

Boret je zategao uzde. Dorat zastade, najverovatnije srećan što mu

se ukazala prilika da se malo od-
mori.

Mršavko još jednom uzviknu:

— Hej!

Džim Boret pogleda prilično mir-
no ovaj kvartet, koji baš nije uli-
vao poverenje, i sam uzviknu:

— Hej!

Dugonja podiže obrve, pa onda
pogleda dvojicu ljudi koji su sta-
jali iza njega na pola jārde i dr-
žali koltove. Zatim je pogledao
četvrtog čoveka, koji je sedeo kraj
žbunja, zabacivši svoj otrcani še-
šir na zatiljak i grickao vlat žute
trave. Kada je osmotrio trojicu
svojih prijatelja, opet je skrenuo
pogled na Džima Boreta.

— Sjaši, burazeru. Nemoj da
praviš gluposti. Veoma malo ljudi
prolaze kroz naš kraj, a kada naj-
zad neko naiđe nećemo dozvoliti
da nam stvara nevolje. Vidiš, Edu
je potreban par čizama, Maku pan-
talone, meni kaput, a Franku še-
šir. Novac ćemo podeliti, a konja
u Bufalu utopiti.

Rekao je to sasvim blago i la-
gano, kao da se radi o najnormal-
nijoj stvari na svetu.

— A šta će se dogoditi sa mnom?
— upita Džim Boret.

Dugonji zaigra osmeh na uzanim
ustima.

— A šta to treba da se dogodi
s tobom? Teško da možeš očeki-
vati više od jednog metka.

Džim zažmuri na jedno oko.

— Reći ću ti, prijatelju. Ja sam,
verovao ili ne, spreman da se od-
reknem i tog jednog zrna.

Bandit se sada glasno nasmeja.

— Zabavljaš me, burazeru. Ne-
go, sjaši konačno. Nije baš pri-
jatno skidati mrtvog čoveka iz sed-
la.

Boret oseti kako mu se kosa po-

diže pod šeširom. Uprkos tome,
reče:

— To od tebe niko i ne traži!

Dugonja baci još jednom pogled
na svoje pajtaše. Zatim reče muk-
lo:

— Burazeru, ti kao da ne vidiš
dobro. Ti si došao na naše pod-
ručje...

— I to je znači moja nesreća —
prekide ga Džim.

Bandit se nasmeja.

— Ko govori o nesreći, brate?
Zar nije svejedno gde ćeš i kada
okončati svoje putovanje? Trebalo
bi čak da nam budeš zahvalan, što
ćemo te poštediti godina punih
nevolja i sekiracija...

— Ali ja uopšte ne nameravam
da se zbog bilo čega sekiram —
uzvratu Džim odlučno.

— Sekiraćeš se i te kako. Pogle-
daj samo Frenka, skoro mu je šes-
deset.

— Hej! Pa on izgleda kao da mu
je četrdeset — reče Boret iskreno
iznenađen.

— Mani šalu — odmahnu dugo-
nja rukom. — Bili smo petorica.
Andi je prilikom poslednje „pose-
te“ zaradio kuršum.

Pritom bandit dodirnu grudi, ili
bolje rečeno tamo gde se ostalom,
normalnom svetu nalazi taj deo te-
la.

— Svi mu na tome zavidimo. Ni-
je mu više nužno da vreba iza žbu-
nja.

Za trenutak se Džim gotovo na-
smeja pri pomisli da mu ova čet-
vorka, za razliku od četvorolisne
deteline, nije baš donela sreću. Su-
više je dugo bio na putu, da to
ne bi odmah mogao da pročita na
licu ovih ljudi. Ono što je dugonja
govorio u šaljivom tonu bila je
sušta istina i gorka stvarnost. Is-

pod otrcanog odela i nemarnog držanja, krio se višestruki ubica. Njihov mračni zanat bio je čekanje „posete”.

Džim Boret je momke ovakvog kova sretao bezmalo svuda na svom putu. Ipak, ovo društvo je na neki neobjašnjiv način bilo izuzetno.

Dugonogi bandit je neko vreme čutao. Zatim je isturio bradu i promrsio.

— Da, da — tako je to, burazeru. Budi srećan kada se pridружиš Andiju i pozdravi ga s naše strane...

Stari, koji je s travkom među zubima sedeo kraj žbunja, dodade:

— Ne zaboravi da mu kažeš da smo suviše velike kukavice, da bismo dobrovoljno pošli za njim!

Stari obori glavu. Glas mu je imao neki čudan prizvuk, kao da dolazi iz neke duboke jame.

Džim Boret je samo za trenutak uspeo da vidi lice starog Frenkija. Koža mu je bila sparušena od sunca i vetrova, žege i mrazeva, boleština i oskudice. Sve je to ostavilo pečat na njegovom licu.

Još jednom je podigao glavu, obraćajući se sada dugonji:

— Okončaj stvar, Li!

Li upravi kažiprst na čoveka koji ga je požurivao i reče značajno:

— On je naš najstariji brat i njemu sve već traje previše dugo.

— Braća! — sinu Boretu kroz glavu. Gotovo se nasmejavao, uprkos svom položaju. Znači to je ono što je ovu četvoricu bandita vezivalo i davalo neku osobenost. Bili su braća.

Niko od bandita se ne pomaže, sve dok Li nije rekao krajnje mirno:

— Ed, skini ga s konja!

Oslovljeni, takođe mršavko, trže

kolt i podiže ga, otkloči obarač, a onda pogleda zapanjeno u cev revolvera uperenu u svoje grudi.

— Uh! — procedi Li kroz zube.

— Neće, izgleda. Žilav momak.

Sada stari Frenk podiže glavu.

— Mak — prosiktao je. — Spavaš li?

Mak još nije uspeo ni da izvuče oružje, a Boretov kolt se oglasi. Zrno se zarilo Edu u desnu mišicu.

Džim Boret je pokazao koltom na ranjenika:

— Ed već ima metak u mišici. A ako ti dotakneš revolver, Mak, pridружиćeš se Andiju i odneti mu, mesto mene pozdrave i poruke.

Lij je držao palac zadenut za opasač.

— Hej! — primetio je. — Ovaj momak je našeg kova!

Stari se podiže teškim, ukočnim pokretima. Posmatrao je Lija ugašenim, čelično sivim očima.

— Iz dana u dan ste sve neupotrebljiviji! Znaate da prilikom posete samo jedan metak sme da bude ispaljen. Jedan, i to naš!

Mršavko se maši rukom za kolt.

Pre nego što je Džim uspeo da okrene oružje, gledao je u okrugli otvor cevi kolta, koji je u čvornovatoj ruci držao Li.

— Eto, bratac, za ovakve slučajeve imamo pripremljen odgovor.

Zatim se bezobrazno iscerio.

Džim je s mukom uspevao da prikrije iznenađenje i rekao:

— Onda su nam šanse podjednake.

— Ne baš sasvim, momak. Ja sam brži.

Stari Frenki napravi kiselo lice.

— Pucaj sada, Li! Nepotrebno gubimo vreme.

Dugonja nabra obrve, koje se

pretvoriše u jednu jedinu debelu crtu na sredini čela.

— Znaš, mi to sve inače činimo mnogo brže. Ali, kada su u pitanju plavokaputaši, onda je drugačije. Svi smo mi nosili tu uniformu.

— Da prosto ne poveruješ! — primeti Džim.

— Zbog toga ne pucamo na vojnika u sedlu. Sjaši i lepo potrči nekoliko koraka prema žbunju i...

— ... onda ću biti kod vašeg Andija — prekide ga Džim.

Preko dugonjinog lica prelete čudan osmeh.

— To si ti kazao, bratac!

Inače lakomislen, Džim Boret je odavno osetio svu ozbiljnost situacije. Sva četvorica su okoreli banditi. Ako sada odmah ne bude dejstvovao, sledećeg minuta će bez sumnje ležati u žbunju s rupom u leđima.

Sa koltom na gotovu kliznuo je s konja, ne ispuštajući Lija iz vida. Iznenada se bacio na zemlju i pucao. I dugonja isto tako, a i, neočekivano, stari Frenki. Niko živi ne bi pomislio da može tako brzo da potegne oružje.

Li je za trenutak stajao nepomično, a onda se sruči na kolena.

Džim je još jednom opalio. Ciljao je na starog, koji se spretno otkotrljao u stranu.

Boret poskoči i zakloni se iza sapi svog konja. Dva zrna su mu proletela kraj same glave.

— Odustani, burazeru! Likvidiraćemo te! — doviknuo je Frenki.

Džim se za trenutak podiže iza konja i opali u pravcu starog vođe bande. Promašio je!

Pošto je stari uz Lija bio najopasniji, Džim nije obratio pažnju na Eda koji se sagnuo i zdravom levicom podigao kolt sa zemlje.

U istom trenutku Mak se bacio na zemlju i otkotrljao u žbunje.

To je i Boret opazio. Ispalio je hitac, ali je i ovog puta promašio.

Bilo je jasno; drumski razbojnici su hteli da ga opkole. Tada ne bi imao više gde da se zakloni i bilo bi samo pitanje sekundi kada bi ga zrno oborilo s nogu.

— Prokletstvo! — sinulo mu je kroz glavu. Nalazio se do sada u stotine opasnih situacija i uvek je uspeo da se izvuče. U ratu je prošao kroz sam pakao, a evo vec pola decenije tumara kroz mračne i opasne krajeve u kojima se sukobljavao sa svim i svačim. Zar sada treba da izgubi život od metaka ove četvorice drumskih razbojnika?

Prokletstvo! Nije svoj kraj tako zamišljao. Konačno, nalazio se na putu prema svom starom zavičaju. Još je mnogo štošta nameravao da učini. A trideset godina i nije bila neka naročita starost. Nikako vreme za umiranje. Osećao je kako ga obliiva hladan znoj.

Mak je uspeo da umakne među žbunje. Prići će sada sa strane, a da se pri tom ne otkrije i ne posluži kao meta. Najzad, jedno zrno je dovoljno da i najjačeg čoveka uništi.

Frenki se bio povukao iza jednog velikog kamena, u sigurnost.

Li je klečao na zemlji i obe ruke pritiskivao na grudi. Njegovo inače blede lice, imalo je sada pepeljivu boju.

Samo je Ed stajao tu na rastojanju od devet jardi. Iz desne mišice kapala mu je krv. Levu je zaklonio iza leđa. U toj ruci bio je kolt.

Doista, bilo je samo pitanje sekundi.

Na to zaječa ranjeni Li.

— Odustani, plavokaputašu! Nemaš nikakvih šansi. Pitanje je samo hoće li te Frenki ili Mak smaknuti.

Na to Ed skoči u stranu i opali. Njegovo zrno smaklo je Džimu stari šesir s glave.

Džim se saže, a onda njegov kolt zagrme. To mu je bila poslednja akcija u ovom sukobu.

Ed se sruči u travu ispred žbuna. Plavokaputaš doista nije imao više nikakvih šansi.

Zrnu, koje je ispaljeno desno, iz žbuna, uspeo je još za toliko da izmakne, tako da mu je samo pocepalo kaput na leđima.

Ali kada je stari Frenki priskočio, podmukli Mak dospeo iza njegovih leđa, a teško ranjeni Li podigao kolt, izgledalo je da je sudbina nekadašnjeg poručnika Džima Boreta zapečaćena.

Upravo u tom trenutku zagrmeo je hitac vinčesterke preko obronka.

Kolt starog Frenka polete iz ruke i pade na sred puta. Sledeće zrno, takođe ispaljeno iz vinčesterke, izbilo je Maku oružje iz ruke.

Li se uz natčovečanske napore ispravi, otetura nekoliko koraka u stranu i uperi kolt na Džima. No, pošto mu je ruka drhtala, promašio je.

Džim je na prasak puške uvukao glavu i okrenuo se. Spazio je jahača koji se munjevito spuštao niz brdicom na ridanu.

Vinčesterku je držao u futrolji, a u levisi je držao kolt sa dugačkom cevju.

Li se okrenuo i uperio revolver na jahača. Ali, pre nego što ga je dovoljno visoko podigao, zagrmeo

je kolt u jahačevoj ruci. Metak je pogodio mršavog čoveka u levo rame.

Li je pao napred udarivši licem o zemlju, tačno između tragova kola.

Jahač se približio. Kliznuo je sa sedla i prelazio brzo pogledom sa Maka na Frenka.

— Halo, momci!

Tvrdokorni vođa bande, Frenki, spretno se baci napred da dohvati kolt. Pre nego što mu je to uspelo, odjeknuo je još jedan pucanj iz strančevog oružja. Metak je prošišao pored Frenka.

On je ležao na zemlji i gledao jahača otrovnim pogledom.

— Mani se šale, stari! — opomenuo ga je stranac. — Budi srećan što sam loše gađao, jer bi te inače tvoji prijatelji sada morali sahraniti.

Džim Boret se uspravio i gledao ispitivački stranca.

Bio je to visok čovek, za pola glave viši od Džima. Imao je crn-purasto, vetrom opaljeno lice, velike plave oči osenčene dugačkim trepavicama sa neobično upečatljivim pogledom. Nos mu je bio uzan i pravilan, a usta dobro krojena i energična. To je bilo tvrdo i uglasto lice. Pod duboko natučenim šeširom, virila je crna kosa. Čovek je nosio belu košulju sa mašnom od somota, kratak crni prsluk i uzane, crne teksaške pantalone preko dubokih čizama.

Upravo artistsičkim saltom ubacio je svoj kolt u futrolu. Džim je opazio da stranac nosi još jedan kolt sa desne strane.

Čovek je prekrstio ruke i posmatrao Džima.

— No, mister, imali ste malu večernju zabavu?

Džim je obrisao čelo rukavom i iskezio se, a onda pokupio četiri revolvera, koji su pripadali banditima i gurnuo ih u pojas. Stranac mu se nasmeši.

— Sada izgledate kao pirat!

Boret pogleda svoju iscepanu uniformu.

— Da — promrmljao je —, gotovo je tako.

Osmeš sa strančevog lica isčeze. Stegao je žilavu pesnicu i pokazao na skitnice.

— Vaši prijatelji?

Džim se i dalje kezio.

— Kako da ne! Znamo se tek deset minuta, a da niste naišli, to bi bilo moje poslednje poznanstvo.

Boret je skinuo šešir i laktom ga očistio. Neko vreme je zmir-kajući gledao u zašazeće sunce, a onda rekao:

— Ja sam Džim Boret.

Stranac ga pogleda.

— Moje ime je Erp.

Boret se trže.

— Slušao sam o nekom šerifu Erpu. On je u Elsfortu, a i na drugim stranama mnoge zadivio.

Erp je prišao Liju koji je stegnja, okrenuo ga na leđa i pogledao mu u lice.

Frenki uzviknu:

— Pusti ga, čoveče. Vidiš da hoće kod Andija.

Boretova napetost popusti. Nasmejao se.

Erp ga pogleda.

Boret objasni:

— Oni su braća. Najokoreliji banditi koji su me pratili do danas. Jedan od njih je, poginuo, izgleda pri nekom napadu.

Erp se uspravio i pogledao starog.

— Diži se, čoveče, i veži ovog momka ovde — reče oporo.

— On bi mi to gadno zamerio — škrgutao je stari dižući se bez izraznog lica.

— Otkini komad od tvoje košulje i veži ga!

Poseban prizvuk u njegovom glasu, naterao je starog bandita da izvrši zapovest.

Za to vreme je Boret Maku i Edu vezao sa dva kožna kaiša ruke na leđa.

— Vi dolazite iz Misurija? — upitao je svog spasioca.

— Da.

— Poslovno?

— Ne.

— Tražite li posao na ranču?

Nate rečiga je stari bandit, koji je upravo cepao Lijovu košulju pogledao i prošištao:

— Ipak je trebalo da te ubijemo. Ti si gluplji, nego što sam mislio. Ako ti ne znaš da je ovo Vajat Erp, onda u ovoj zemlji nemaš nikakve šanse.

Džim se okrenuo i gledao zabezegnuto u čoveka iz Misurija, a onda zazviždao kroz zube.

— Pa znao sam da vas poznajem. Pazi, stvarno Vajat Erp!

— U svakom slučaju tako se zovem.

— Da su vas skitnice primetile u žbunju savane, ne biste dugo živeli, šerife.

— Nisam nikakav šerif — prekinuo ga je čovek iz Misurija. — Tako daleko još nisam dogurao. Za sada sam pomoćnik maršala u Lamarinu, preko u Misuriju.

Džim je opazio kako čovek iz Misurija puni magacin svoga kolita.

— Mladi pomoćnik koga poznaju banditi u tri države — podsmehnuo se Džim.

— To me ne interesuje, mister — odgovorio je Vajat dižući viso-

ko ramena. Prišao je konju i uzjahao ga.

— Čekajte, poći ću malo sa vama — uzviknuo je bivši oficir. — Moram samo još jednu sitnicu da obavim. — Izvukao je kolt i pošao prema skitnicama.

Oštar poziv čoveka iz Misurija ga je zadržao. Boret se okrenuo.

— Šta hoćete, Erp? Samo ću srediti ove lupeže.

Vajat je odrečno klimnuo glavom.

Na čelu oficira ucrtala se duboka bora.

— Slušajte, mister. Vi ste me izvukli iz sosa, ali zato nemate pravo da ovde sređujete stvari. Hoću da ubijem ove bandite.

Okrenuo se i pošao dalje.

— Boret — čuo je oštar glas iza sebe. U glasu je bilo nečeg pretećeg i on se okrenuo. Ugledao je okamenjeno lice i dva čelična plava oka koja su ga ledeno posmatrala.

— Šta hoćete, Erp? — upito je muklo. — Ovi mangupi su hladnokrvne ubice. Oni bi me ubili kao Sijuksa. To su drumski razbojnici, koji žive od ubijanja. Mesto im je na vešalima. Ako ih ne pobijem, pre ili posle to ih čeka.

— Može biti. Ono što bi se moglo dogoditi nije se dogodilo. Ako su ubice, to morate tek dokazati. Vi niste ni sudija, ni šerif.

— Ali vi ste maršal! Čak vam je i dužnost da preriju očistite od ovakvog šljama. Posle svega što sam o vama čuo, sigurno ćete biti dovoljno čvrsti da vidite četiri leša u prašini.

— Ne bih vam savetovao da proveravate moju čvrstinu, Boret. Dva momka su teško povređena. Pošto

su braća, brinuće se jedan o drugome. Do Vičite ima devatnaest milja, a gotovo isto toliko i do Joplina. Nemaju više oružje, pa tako ni šanse da nešto preduzmu. Jedan jedini naoružani čovek ih može bez daljnjeg držati u šahu. Gore na proplanku video sam njihove konje i njih ćemo povesti.

Lice starog čoveka se zgrči.

— Ako nam i konje oduzmete, maršale, Li i Ed će crći ovde u savani. Do Bufalo ranča ima više od sedamnaest milja. Li u svakom slučaju neće stići.

— To je vaša stvar — prekide ga čovek iz Misurija grubo. — Znali ste vrlo dobro da se u poslu, kakav je vaš sve stavlja na kocku. Prema tome, budite srećni što ste ovako prošli.

— Ali ako...

— Ako kažeš još jednu jedinu reč, stari, vezaću vas za konje i odvući u Vičitu. Boret će kod okružnog sudije podići optužbu protiv vas. Lako bi se još moglo naći dosta ljudi koji imaju razloga da vas terete.

Stari lupež je ćutke previo svog brata Lija. I Boret se ćutke, odmahujući glavom, vinuo u sedlo.

Vajat Erp pogleda Maka značajno:

— Ti si, izleda, najmlađi među njima, momče. Daću ti jedan savet: ako nastaviš putem kojim tvoj sedokosi brat izgleda ide celog života, jednog dana ćeš se lelujati na konopcu tri jarde iznad zemlje. A s te visine izgled baš nije najbolji. Možda nije loše da o svesmu razmisliš.

Zatim je povukao uzde i poterao konja između žbunja. Džim Boret ga je sledio namrštena lica.

Noć je već bila prekrila svojim crnim senkama zemlju, kada su ugledali zgrade Bufalo ranča. Sve vreme su jahali jedan uz drugog ne progovorivši ni reč. Boret se nije slagao sa postupkom čoveka iz Misurija. Kako se može prema takvim lopužama biti čovečan i blag? Uprkos tome, imponovao mu je način na koji je Vajat Erp uređivao stvari i sprovodio ih. Džim je posmatrao široka ramena čoveka čija se silueta oštro ocrtavala prema noćnom nebu.

Vajat Erp! Naravno. Slušao je u njemu. U Virdžiniji su govorili o njemu. Znali su za njega i u Kentakiju. U salunima Ilinoisa je slušao o njemu, a tamo na zelenim pašnjacima Misurija kauboji se oko logorske vatre pričali o njegovim delima.

Sada je ispred njega mirno jahao policijski pomoćnik, čije je ime bilo tako slavno.

Vajat se zadržao kod zgrada. Poterao je svog ridana u mračno dvorište. U tom momentu je iz jedne kuće izleteo čovek, a odmah zatim se čulo škljocanje puške.

— Stanite, mister! — doviknuo mu je Vajat. — Mi smo prijatelji!

— Naravno — prekinuo ga je čovek osorno. — Svi koji se muva-ju noću po dvorištu, nazivaju se prijateljima, a do pre deset godina su imali čak i crvenu kožu.

— Hteli smo samo da zamolimo

malu vode i, možda, mesto za spavanje u ambaru.

— U redu. Ostavite oružje kod vaših konja. Dodite, ali ne zaboravite da imam u obe ruke cevi napunjene olovom.

Vajat je otkopčao opasač i obesio ga o jabuku sedla, a onda sjahao.

Boret je sledio njegov primer.

Pošli su za kaubojem.

U pomoćnoj zgradi je bilo upaljeno svetlo. I preko, u zgradi za stanovanje, gorela je lampica.

— Ulazite u kuću — progundao je kauboj.

Kada su stupili u kuću, došao im je u susret jedan ćelavi čovek, herkulski razvijen sa tvrdim, grubim licem.

— Šta hoće? — upitao je gundajući.

— Prenoćišće — odgovorio je kauboj koji je išao iza Boreta.

— Ja sam Klajd Stivenson — reče džim i počea se po ćelavoj glavi. — Ovde sam nadzornik.

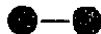
Njegov potcenjujući pogled zadržao se na pocepanom odelu nekadašnjeg oficira.

Boret je brzo objasnio:

— Ovo je Vajat Erp...

Nadzornikov pogled se zalepio za visoku, pravu priliku čoveka iz Misurija.

— Vajat Erp? Slušajte, mister, mi doduše ovde živimo kao na mesecu, ali smo i mi čuli za Vajata Erpa. Ako ste stvarno to vi, za vas i vašeg prijatelja će uvek biti ovde dva ležaja.

Kada su sutradan, rano ujutro, dva čoveka napustila ranč, snabde-

vena novim zalihama hrane, ispratili su ih srdačno stari rančer, njegov nadzornik i kauboji. Konje bandita ostavili su na ranču i rančer je obećao da će pripaziti na skitnice.

Kada je sunce na istoku zasijalo preko horizonta, jahali su beskrajnom ravnicom. Jutarnji povetarac je blago talasao visoku, žutu bufalo travu. Već su jahali dva sata, kad su naišli na jedva vidljiv trag kola koji je nailazio sa severoistoka. Put je vodio prema zapadu, prema gradu Vičita.

Boret, koji je do tada jahao iza čoveka iz Misurija, potera svog dorata. Iako je godinama krstarilo državama i često bio sam, ipak nije bio prijatelj ćutanja. Naprotiv. Bacao je krišom pogled na čoveka iz Misurija i posmatrao njegovo bezizrazno lice.

Boret je uzeo iz džepa duvanke i stavio u tanak, smeđi papir rezani duvan i spretno zavio cigaretu. Krećući palidrvce o don, upitao je svog ćutljivog saputnika:

— Vi jašite za Vičitu?

— Da.

To je bio prvi razgovor koji su povelili, mada su satima jahali zajedno. Na tome se i završio.

Tek u podne, kada je sunce bilo u zenitu i kada je Vajat zastao da se odmori, Boret je opet progovorio:

— I ja idem u Vičitu.

— Da.

Vajat postavi mali, gvozdeni tro-nožac, sakupi nekoliko iveraka, složi ih na gomilu i zapali vatru. Uskoro se u malom bakarnom sudu pušila mirišljava čorba. Boret se posle jela zavalio na sedlo koje se nalazilo na zemlji.

— Ne bi se baš moglo reći da ste mnogo govorljivi, mister Erp.

— Ne.

— Hoćete li da ostanete u Vičiti?

— Ne znam.

Boret otkide vlat trave, namota je oko kažiprsta, a onda je pusti da se odmota kao opruga.

— Ja potičem iz Vičite — objasnio je najzad. — U ono vreme zvala se još i Kamp Devison.

Čovek iz Misurija klimnu glavom, a Boret nastavi:

— Pre trideset godina moj otac je došao tamo iz Arkanzasa. Tada je Vičita bila manja od najmanjeg naselja. Moj otac je nasledio veliki komad zemlje i izgradio farmu sa živinom i sitnom stokom. Pred sam rat, ta mala farma postala je veliki stočarski ranč. Ja sam bio nadzornik i najbolji kauboj. Kada je otac umro, farma je pripala meni. Kas Bakster, koji je još kao dečak došao kod nas, bio je moj nadzornik i najbolji prijatelj. Ovaj prokleti rat nas je sve rastavio.

Vajat je posmatrao ispod oboda svog sabesednika.

— Jeste li ranč ostavili sam?

— Ne, ne bi se moglo reći. Nensi je bila tamo.

— Vaša sestra?

— Moja žena.

Vajat izvuče iz džepa crnu cigaru i stavi je među snažne, bele zube.

Boret nastavi:

— Da, ona je ostala na ranču. Ja nisam mogao. Nešto me je gonilo. Konačno, čovek ima i dužnosti prema dovomini. To je neprijatna strana života — rat. I drugi rančeri su tako postupili.

— A zašto se tek sada vraćate?

Boret se neodređeno smešio, vi-
še za sebe.

— Da, zašto? To ne bih umeo
ni sam da objasnim. Nešto me je
gonilo da tumaram po svetu.

— Kada je rat počeo, to nešto
vas je oteralo u borbu. Onda vas
je to teralo po svetu. Čini se mno-
go teranja, sve u svemu.

— Da, možda. Ja sam, u stvari
avanturista.

Vajat izvuče cigaru iz usta i na-
bra obrve.

— Ja to ne razumem. Ima već
pet godina kako je rat okončan.
Svako se trudio da stigne kući što
je pre mogao. A vi jašite unaokolo,
tučete se s banditima...

— ... zamalo da me gotovo pred
ciljem smaknu — prekide ga Bo-
ret.

— Jeste li pisali ženi?

Boret odmahnu glavom.

— Ne, to nisam. Ali sam joj jed-
nom poslao novac. Iz Kvinsija.

— I vi mislite da ste time sve
uredili?

— Hej, pa to je bila zamašna
suma!

— Pa šta? — Vajat se podiže,
osedla konja i vinu se u sedlo. Bo-
ret je sledio njegov primer.

Nastavili su put zajedno. Zajed-
no i bez reči.

Poslednjeg dana septembra, pre
podne, oko jedanaest sati, čovek
iz Misurija i bivši oficir Džimi Bo-
ret ujahali su u Vičitu.

Boret se uputio prema glavnoj
ulici. Pogled mu je lagano klizio
preko kuća.

— Ovde se mnogo što-šta izme-
nilo!

Iznenada se zaoriše pucnji. Puc-
nji i uzvici.

Na nekih stotinu jardi, jurila je

iz poprečne ulice grupa ljudi i be-
žala preko tremova.

Jedno zrno prozvižda i razbi u
paramparčad prozor radnje u glav-
noj ulici.

Vajat instinktivno povuče uzde i
potera konja napred. U tom tre-
nutku naleteše tri jahača iz uliči-
ce. Jedan od njih držao je ispred
sebe na sedlu kožni džak.

Bio je to novac iz pošte!

Erp je dobro poznavao pakova-
nje. Svuda, u svim državama bilo
je isto.

Tri jahača su stigla do sredine
ulice i u trku pucali kao divlji u
pravcu uličice iz koje su izišli.

U Vajatovoj ruci se munjevito
našao revolver. Odmah je pucao.

Prvom jahaču ispade oružje iz
ruke. Drugi ispusti džak, a trećeg
zrno izbaci iz sedla. Jahač u sre-
dini skoči iz sedla, ščepa džak sa
zemlje i u tri skoka se nađe zaklo-
njen iza stepenica trema najbliže
kuće. Odmah je izvukao drugi re-
volver i počeo da puca.

Sve se odigralo nestvarno brzo.
Čovek iz Misurija potegao je i dru-
gi kolt. Džim Boret je posmatrao
ovu scenu otvorenih usta i razro-
gačenih očiju.

Vajat prosto izlete iz sedla, sko-
či napred, zatim se baci na zemlju,
kotrljajući se. Pri tom je sve vreme
pucao.

Pucnji oba bandita ubrzo umu-
koše. Na sredini ulice dizao se ve-
liki oblak barutnog dima.

U to su iz bočnih ulica nagrnuli
ljudi sa puškama u rukama. Pred-
vodio ih je veoma visok, sedokos
čovek, s brkovima kao u tuljana.
Držao je tešku vinčesterku kao da
je od hartije. Odjednom zastade i
zapanjeno pogledao trojicu pokoše-

nih bandita. Zatim okrete glavu prema Vajatu Erpu.

Iza njega je hitao stariji, debeo čovek. Na levoj strani grudi blista mu je maršalska zvezda. Potrčao je prema sredini ulice, podigao džak i kleknuo.

— Evo ga! Evo ga! Ovde je novac!

Dok se sve više ljudi okupljalo oko maršala i džaka s novcem, sedokosi čovek sa brkovima kao u tuljana, priđe čoveku iz Misurija.

— Odlično obavijen posao, mister. Svako zrno je pogodilo cilj. — Zatim pruži Vajatu svoju snažnu desnicu: — Ime mi je Kroft...

U tom trenutku prišao im je debeli maršal.

— Doktore — doviknuo je sedom čoveku. — Jedan od momaka je još u životu. Možda ćemo uspeti da saznamo nešto od njega.

Vajat pogleda lekara.

— Sva trojica su živi — rekao je mirno.

Doktor Kroft nabra obrve.

— Hej, čoveče, kako to možete znati?

— Sasvim jednostavno. Svu trojicu sam samo ranio.

Div od lekara pogleda ga sa nevericom, zazvižda kroz zube, pa se onda sa maršalom uputi prema trojici razbojnika.

U međuvremenu je stigao i Džim Boret. Sjahao je s konja i stao kraj Erpa.

— Nebesa, bila je to briljantna predstava!

Čovek iz Misurija ga odmeri.

— Ne biste pogrešili da ste mi pomogli.

— Hej! — reče Džim trljajući bradu. Pa za to mi uopšte niste dali vremena. Sve se odigralo gotovo u jednom trenu!

Radoznali posmatrači okupili su se, jasno, oko razbojnika. Niko nije obraćao pažnju na Džima Boretu. Ovaj ovlaži jezikom usne i pogleda žudno u „Viski-Paradiz” salun.

— Idem da popijem čašicu — reče Erpu.

Vajat je znao da će tako biti. Uostalom, tako se dešavalo u svakom gradu kroz koji su prošli. Boret nije mimoišao ni jednu krčmu. Uskoro je Vajat, na svoju žalost, zaključio da je Boret pijanica.

Baš u tom trenutku, kada su se doktor Kroft, maršal i još jedan čovek uputili prema Erpu, Boret zastade na stepeniku ispred saluna i reče:

— Hej, Erp! Neka vas ti gnjavori dobro počaste. Uostalom, Vičita nema svakog dana čast da je poseti tako značajan čovek. A, ako su suviše glupi da shvate ko je Vajat Erp, dođite na moj ranč. Do viđenja!

Posle toga se okrenuo i ušao u krčmu.

Doktor Kroft je sve čuo. Posmatrao je Vajata, a onda se obratio maršalu preko ramena:

— Jeste li čuli šta je onaj momak rekao?

— Da!

— To znači da ste vi Erp, Vajat Erp!

— To mi je ime.

Krupni lekar se smeškao:

— Onda ste vi šerif iz Misurija.

— Ne, bio sam pomoćnik maršala dole u Lamaru.

Čovek sa zvezdom na grudima priđe. Bio je već prilično star i proćelav.

— Ime mi je Ruster — reče. — Ja sam ovde maršal. Ako ste vi Va-

fat Erp, rado bih vam stegao ruku. Pa i da niste. Hoću da vam se zahvalim u ime celog grada što ste ove razbojnikke sredili. Sva trojica su doista samo ranjeni.

Doktor Kroft povuče jednog elegantno obučenog čoveka za ruku.

— Ovo je Džim Houp, predsednik opštine. Znam da već izvesno vreme traga za dobrim pomoćnikom maršala.

Predsednik potvrdno klimnu glavom.

— Da, doktor je u pravu. Od kako je Fil Donkers mrtav, nemamo dobrog pomoćnika maršala. Bil Pots i Kid Kej su još veoma mladi i potreban im je dobar šef. I sami vidite da naš maršal nije baš sasvim mlad i želi svakako solidnog pomoćnika.

Ruster se saglasi, govoreći:

— Tako je. U ovom prokletom gradu nastao je pakao. Uostalom, videli ste, mister...

Nije izgovorio ime. Bilo je jasno da nije još uvek sasvim siguran da se pred njim nalazi Vajat Erp.

No, nije prošlo više od dva minuta, kada se u to uverio na malo neobičan način.

Preko, iz saluna, upravo je izašao krupan čovek. Nije ni pogledao grupu ljudi oko maršala, nego je pošao niz stepenice.

— Heli! — odjeknuo je oštar poziv preko ulice. To je viknuo Erp.

Čovek zastade i začuđeno pogleda oko sebe. Lice mu je bilo tamno maslinasto i izborano. Ispod pravih gustih obrva gledale su sitne, prodorne oči.

Čovek iz Misurija se izmače jedan korak u stranu.

— Erp! Šta hoćeš? — doviknu čovek.

— To sam upravo ja tebe hteo da pitam, Heli!

— Ja s tobom nemam ništa! Ostavi me na miru! Nismo u Misuriju.

Erpovo lice bilo je mirno.

— Ne tako žustro, amigo. Tebe sresti bilo gde, zanimljivo je.

— Nemam vremena. Ostavi me na miru!

— Nikad nemaš vremena. Nisi ga imao ni u Joplinu, kada su tvoji ljudi opljačkali banku.

— Gubiš vreme, Erp!

— To je moja briga.

Heli je upravo hteo da se okrene, kada mu čovek iz Misurija doviknu:

— Ovde je pre četvrt sata izvršen napad na poštu, Heli!

— Šta se to tebe tiče? — uzvratila mu Heli.

— Tiče me se i te kako. Od pre pet minuta ja sam ovde pomoćnik maršala.

— Lažeš!

Na to maršal Ruper stupi korak napred.

— Ne laže!

Heli se na to maši obema rukama prema revolverima. Ali, pre nego što ih je izvukao, brzi Erp je već držao svoje oružje upereno u Halijeve grudi.

— Stoj, amigo! Nećeš valjda da ubiješ maršala? Meni se ne žuri baš toliko da dobijem njegov posao.

Vajatov glas se u trenutku promeni i posta leden:

— Ruke u vis, Heli!

Čovek podiže ruke sasvim lagano u visinu ramena. Erp pređe ulicu i pride mu. Heli ga je gledao mračno.

— Ja ništa nisam učinio — mrm-ljao je. — Ti nemaš prava da me zatvoriš. Nemam ništa sa pljačkom pošte!

— To će se utvrditi — pre-kide ga mladi čovek iz Misurija.

Oduzeo je Heliu oružje i poveo ga prema maršalu.

— Gde je zatvor? — upita Erp.

Debeli Ruster proguta pljuvač-ku. Taj Erp baš dejstvuje u pakle-nom tempu.

— Odmah ovde uz kancelariju — promrsio je i pošao napred.

Pljačkaš banke Ted Heli je sme-šten u zatvor.

U međuvremenu, u kancelariji je predsednik opštine postavio Erpa za novog pomoćnika maršala. Dok-tor Kroft i Kid Kej su bili svedoci. Vajat se odmah maši za džep, iz-vadi svoju staru zvezdu i zakači je na grudi. Onda se uputi prema će-liji u kojoj je čučao Ted Heli. Erp prekrsti ruke preko grudi i oštro pogleda bandita.

— Ona trojica su tvoji ljudi, Heli!

— Ovog puta si na pogrešnom tragu, Erp... Ja sa tom stvari ne-mam ništa.

Tiho, ali sa izraženom pretnjom u glasu, čovek iz Misurija reče:

— Ako sada još jednom slažeš, Heli, otvoriću ćeliju, ući ću i pri-lepiću ti šamar.

U očima bandita bljesnu varni-ca. Poznavao je Erpa, ali je bio uveren da je izuzetno snažan.

— Ja sa tom stvari nemam ništa, Erp. Dakle, uđi unutra!

Vajat otključa ćeliju i uđe unut-ra.

— Imaš još jednu šansu. Heli! Jednu jedinu. Reci mi da si ti taj koji je skovao plan i poslao ona tri momka da opljačkaju poštu.

Heli se isceri:

— Brbljaš mnogo, Erp!

Na to mu obraz zabride od Er-povog šamara.

Heli zamahnu desnicom, proma-ši svog veštog protivnika i od snaž-nog zamaha izgubi ravnotežu, tako da tresnu o pod.

— Ustaj, Heli! Šamar je sitnica. Ono što sada sledi, biće mnogo žešće. Vidim da baš to želiš.

Bandit skoči i ustremi se na Va-jata, koji je sve udarce spretno dočekivao.

Jedan snažan Erpov aperkat ga obori. Bandit je čučao i posmatrao Erpa staklastim pogledom.

— Nemaš sreće sa mnom, Heli. Nikada nisi imao. Čovek kakav si ti to ne sme da zaboravlja. Ako mi sada ne budeš rekao istinu, dobi-ćeš batine kakve nikad u životu nisi dobio.

Bandit se pridržavao za pod i promrm-ljao:

— Bila je to Harperova ideja...

— Harper je jedan od one tro-jice, zar ne?

— Da.

— Dobro, to mi je dovoljno.

Četvrt sata kasnije pljačkaš ban-ke Edi Heli je potpisao priznanje da je učestvovao u pljački pošte u Vičiti.

Predsednik opštine, doktor Kroft, maršal Rupert i plavi Kid Kej nisu umeli da izuste ni reč od zaprepaš-ćenja. Do tada nije u Vičiti ni jed-no razbojništvo tako brzo rasvet-ljeno.

Vajat Erp se predstavio gradu Vičiti na tipično svoj način.

U to vreme je Džim Boret na-pustio grad i grabio prema istoku.

U rano pre podne zaustavio je svog ridana na brežuljku i posmatrao pašnjake koji su se ukazali na horizontu. Desno, na oko milju istočno, nalazio se jedan ranč. Ograde su blistale, sveže obojene.

— Bio je to Boret-ranč. Džim uzbuđeno potera konja. Što se više približavao kući, uzbuđenje je raslo. Iznenada mu se pred očima pojavi lik njegove žene. Video je njenu svetlu kosu, sveže lice i blistave oči. Sve ove godine provela je tu i čekala — čekala njega. Tako je bar mislio.

Kas Bakster je dobro vodio ranč, to je Džim zaključio na prvi pogled. Na pašnjacima je raslo ogromno stado goveda. Kao u vreme kada je još njegov otac bio živ.

U stvari, ništa se nije promenilo, bar se tako Džimu činilo.

Kada je prošao kroz kapiju ranča i ušao u dvorište, ugledao je kod pojila starog čoveka u ispramoj košulji i starim farmerkama.

Džim potera konja prema njemu.

— Hej, prijatelju!

Čovek se uplašeno okrete.

— Helo, mister, koga tražite?

Džim sjaha s konja, protrlja ruke i zagleda se u čoveka. Preko se nalazila velika kuća. Veranda je bila ukrašena jarko obojenim sanducima punim cveća.

Veliki crni pas umorno je tuma-
rao okolo i prišao starom čoveku.

— Gde je nadzornik? — upita Džim.

— Na pašnjaku, mister. Prošle noći su kradljivci stoke pokušali da oteraju nekoliko grla.

„Dakle, ni to se nije promenilo,” pomisli Džim. Kradljivaca stoke je uvek bilo u ovim krajevima.

Džim dobaci zbunjenom starom čoveku uzde i pođe prema kući.

Stupio je na verandu, gurnuo vrata i ušao u kuću.

Nekoliko trenutaka kasnije opet je izašao na verandu. Celo mu je bilo nabrano.

Starac je još uvek stajao kraj pojila. Džim lagano pođe preko verande u dvorište i stade kraj starog.

— Gde je žena?

Stari razrogači oči.

— Žena? — upitao je zbunjeno.

— Da, žena.

Čovek se zbuni.

— Ja nemam ženu. Karolin je umrla još pre dvadeset godina.

Džim je pomislio da stari nije pri zdravoj pameti.

— Tvoja žena me ne zanima, čoveče! Gde je gospođa Boret?

Na suncem opaljenom čelu starog čoveka usekla se duboka bora.

— Gospođa Boret? Pa, ja ne znam.

Džim uhvati čoveka za jaku i privuče ga.

— Slušaj me dobro, brate. Pri-mećujem da u tvojoj glavi nije sve kako treba. Ali ono što ću ti sada reći, sigurno ćeš dobro razumeti: ja sam Džim Boret!

Stari poče da guta pljuvačku.

— Aha — reče zbunjeno.

Džim se nasmeja.

— Znači, to ti ime nešto govori, zar ne?

— Da.

— Kas te je sigurno najmio za konjušara?

— Kas?

— Kas Bakster, moj nadzornik.

Na to starac odmahnu glavom.

— Mislim da treba da vam objasnim neke stvari, mister Boret.

Pri tom je krišom bacio pogled na dotrajalo, pocepano Boretovo

odelo. Džim je još uvek držao čoveka za košulju.

— Šta hoćeš to da objasniš? — upitao je osorno.

— Ime mi je Klint Valker. Gospođa Boret mi je pre tri godine prodala ovaj ranč.

Džimov pogled se ukoči.

— Šta si rekao?

— Gospođa Boret mi je prodala ranč.

— Tebi?

— Da, pre tri godine.

— Jesi li poludeo? — uzviknu Džim.

Sada se tek stari čovek uspeo malo da pribere. Izmakao se korak unazad i rekao odlučno:

— Mister Boret, moram vas zamoliti da govorite drugačijim tonom. Vi ovde stojite na mojoj zemlji. Silne pare sam dao za to. Sve što sam imao. I niko nema prava da me ovde vređa.

Udarac pesnice pogodi čoveka po sred lica.

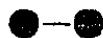
Valker se zanese i zatetura prema pojilu. Obema rukama se uhvatio za kamen, otresao glavu i pljusnuo vodu nekoliko puta preko lica. Onda se okrenuo. Dok mu je s lica tekla voda, rekao je oštrim glasom:

— Mister Boret, za tri godine, koliko ovde živim, čuo sam što-šta o vama. Ali ovo što ste sada uradili prevazilazi sve. Napustite ranč. I to odmah. Idem u kuću po svoju „kentaki” pušku. Ako vas zateknem ovde kada se vratim, pucaću!

Okrenuo se i oteturao prema kući. Veliki pas je pošao za njim.

Džim ga je pratio pogledom sve dok se nije izgubio u kući. Onda

ode do svog konja i vinu se u sedlo. Lice mu je bilo ukočeno, kao da je bilo isklesano od granita.

Veče se već bilo spustilo, kada je Boret stigao u glavnu ulicu Vičite. Zaustavio je konja pred salunom „Viski paradiz”, kliznuo iz sedla, vezao uzde za prečku i uputio se uz stepenice na trem.

— Helo, Boret — čuo je glas iza sebe.

Okrenuo se i pri oskudnoj svetlosti ispred maršalove kancelarije prepoznao čoveka iz Misurija.

— Helo, Erp! — uzvрати Boret i nastavi preko trema.

Salun je bio pun gostiju. Boret se provukao između dugog reda stolova i prišao šanku.

Kafedžija ga je posmatrao pozdrivo. Džim se nasloni na ivicu šanka i ne dižući glavu reče:

— Jednu flašu.

Kafedžija mu pruži bocu. Džim zubima izvuče zapušač i nakrenu bocu.

— Hej, ovde se još muva jedan plavokaputaš — čuo je Boret glas kraj sebe. — Mora da je vraški žedan, taj momak. Nego, ako za pet prokletih godina nije uspeo da kupi sebi pristojan kaput, sigurno nema para ni za viski.

Džim se naglo okrete i zamahnu. Udarac baci unazad malog kauboj, koji je stavio primedbu. Pri tom je kauboj nehotice nagazio krupnog čoveka koji se našao iza njega. Div zagrme iz basa:

— Plavokaputaši ipak mogu još da se tuku, kako vidim.

Džim odmeri čoveka ljutio. Zatim ponovo dočepa flašu.

Kafedžija nabra obrve.

— Ovde se odmah plaća, mister.

Boret ispi pola flaše u dahu, a onda se nasloni na šank.

— Bez brige, mister. Platiću — reče i baci na šank srebrni dolar, a onda je zavio cigaretu i nastavio da pije. Posle izvesnog vremena okrenuo se prema sali. Mali kauboj je seo za jedan kockarski sto i posmatrao ga besno.

— Ne pilji u mene tako idiotski! — viknu Boret.

Kauboj Hal Federson počeo da sikće:

— Mogu da gledam koga hoću. A jedan odrpani plavokaputaš ima najmanje prava da mi to brani.

U Džimovoj glavi je alkohol počeo da deluje.

— Slušaj dobro, žabac. Ja sam Džim Boret sa Boret-ranča.

Za trenutak je u lokalu zavlada la mučna tišina.

Prvi se javio mali kauboj.

— Džim Boret? Vi tvrdite da ste Džim Boret?

— Da, ja sam Džim Boret.

— Coveče — uzviknu mali Federson. — Rat se završio još pre pet godina i Džim Boret se nije vratio. Neki njegov prijatelj je njegovoj ženi pre tri godine poslao novac iz Kvinsija. Tada je ona prodala ranč i otišla sa svojim novim mužem!

Iznemada se Džimu zamagli pred očima. Kaubojeve reči udarale su ga po ušima kao maljevi.

— Ponovi još jednom — reče Boret žustro.

— Šta treba da kažem?

— To — da je otišla s drugim.

— Da, otišla je — procedi mali čovek nesigurno.

— S kim?

— Sa Kasom Baksterom!

— To nije istina. Lažeš, prokleti pacove!

— To je čista istina!

U jednom skoku se Džim nađe kod kauboja i položi svoju tešku ruku na mršava Federsonova ramena.

— Znači pobegla je s mojim nadzornikom, mojim prijateljem, odavde?

— Oni su se venčali, mister Boret. Ja sam bio prisutan. Venčanje je obavljeno još na ranču. — Hal Federson se uspravi: — Ja sam, naime na tom ranču već četiri godine.

Boret skide ruku sa kaubojevog ramena. Prišao je šanku, povukao još jedan gutljaj i iznemada zavrlijačio flašu pored same kafedžijine glave pravo u veliko ogledalo, a zatim zaurlao:

— To sve nije istina! Vi lupeži!

Odvojio se od šanka i teturajući se uputio prema vratima.

Kada su se pomična vrata za njim s treskom zatvorila i zapahnuo ga hladan noćni vazduh, udahnuo je duboko.

Teturao se dalje, glave spuštene na grudi.

U to je opazio čoveka kako stoji na tremu.

— Šta hoćete? — promrsio je Džim.

— Čuo sam šta se desilo, Džim. Zao mi je vas.

Boret se držao za prečku i zagledao u pridošlicu:

— Slušajte, Erp!

— Šta to?

— Ostavite me na miru.

Boret pusti prečku i pođe teška koraka niz stepenice. Odvezao je uzde, stavio levu nogu u uzengiju,

a zatim pokušao da se popne u sedlo. Uzalud. Zaneo se i pao na zemlju.

Vajat preskoči preko ograde trema i pomože mu.

— Treba da me konačno ostaviš na miru — mrmljao je pijani Džim.

Uprkos svemu, čovek iz Misurija mu je pomogao da se popne u sedlo.

— Kuda ste se uputili, Džim?

— Da je tražim — uzvratil Boret.

— Ako treba tragaću za njom i gore do Montane.

Vajat koji mu je pridržavao uzengiju, primeti:

— Sačekajte jutro, Džim. Tada ćete sve videti drugim očima.

— Ništa neću da čekam. Ni minuta!

Naglo je povukao uzde i obo konja. Konj se naglo propeo i izbaci Boret iz sedla. Vajat mu priđe i podiže ga. Džim ga uz psovku odgurnu.

— Rekao sam već, ostavite me na miru — grmeo je.

Zatim se popeo na konja i odjahao mašući šeširom i dovikujući:

— Do viđenja, Erp. Ako ponovo budem u škripcu, pozvaću vas.

Onda se uhvatio čvrsto za vrat životinje, mamuzao je divlje i izgubio se u noći.

Vajat je stajao na tremu saluna i osluškivao topot kopita sve dok se nije izgubio, a onda odmahujući glavom otišao prema kancelariji.

Kada se Džim Boret probudio, sunce je već bilo visoko odskočilo. Podigao se, stavio ruke na leđa,

pogledao dremljivo prema nebu, a onda osmotrio okolinu.

Preko, ispod visokog drveta, stajao je njegov riđan, a na dve jarde tekao je, penušajući između kamenih strmih obala, Arkanzas.

Boret se stenjući uspravi. Pokušao je stvari, uzjahao konja i pogledao u pravcu jugoistoka.

Grad se nije video.

Jahao je obalom prema severozapadu. Držao je taj pravac celog dana. Uveče je ugledao kolibu kraj vode. Dva čoveka su stajala pred njom i pravila čamac.

Boret je od njih dobio kafe, hleba i sira, a onda nastavio put.

Pre podne sledećeg dana stigao je u mali gradić Rajd. U tom gradu bio je samo jedan salun, mali i teskoban.

Kafedžija je upravo glancao čaše i odmerio ranog gosta prilično mrzovoljno.

Boret naruči flašu pića.

Kada je posle jednog sata napustio salun, znao je da su oboje prošli ovuda. Tada, još pre tri godine. Kafedžija se tačno sećao.

Sada je Boret znao tačno kojim putem su pošli. Kas je uvek maštao o Valnaut Kriku. O prostranim pašnjacima koji se prostiru miljama, o visokoj travi i lepim šumama.

Negde kod Valnaut Krika! Tamo će ih sigurno naći.

Nastavio je put, uvek duž obala Arkanzasa, prema severu.

Iako je imao pri sebi dosta hrane i vode, veoma je malo jeo i pio. Od skitnice se najednom pretvorio u vuka.

Bilo je kasno popodne trećeg dana, kada je nedaleko od obale ugledao u travi mali nadgrobni kamen, koji je blistao na suncu.

Ni sam nije znao šta ga je naglano da okrene konja i potera ga prema kamenu. Visoka trava gotovo je zaklonila kamen. Ipak, uspeo je da pročita:

NENSI BAKSTER

Iznad toga bio je urezan krst.

Slova su počela da mu igraju pred očima. Dugo je stajao i piljio u nadgrobni spomenik, dok je vođa Arkanzasa monotono šumela.

Najednom, naglo podiže glavu okrete konja i pođe natrag prema jugozapadu.

Bilo mu je potrebno manje od jednog dana da stigne ponovo do Vičite. Na horizontu su svetlucali krovovi kuća pri sunčevoj svetlosti.

Boret je u širokom luku obišao grad i pred veče ugledao zgrade ranča u udoljici. Poterao je konja pravo u dvorište. Zgrade su ležale kao napuštene. Nigde nikog.

Zaustavio je konja kod pojila, kliznuo iz sedla i pošao prema kući. Predvorje je bilo prazno. Na stepeništu je stajao poslužavnik sa sudovima od večere. Ni u jednoj sobi nije bilo nikog. Pošao je napolje i stao na verandu.

Ugledao je preko otvorena vrata štale. Bez žurbe pođe preko dvorišta. U štali je bilo samo nekoliko konja, a iza štalskih vrata ugledao je starog rančera. Pošao je nekoliko koraka napred, a onda uzviknuo žustro:

— Valker!

— Šta tražite ovde? Već sam vam rekao!...

Boret podiže levu ruku:

— Sada ja govorim. Bez brige,

Valker. Neću ostati ovde. Ali zato ti treba da ostaneš ovde za sva vremena.

Sasvim polako izvukao je revolver iz opasača i otkočio ga.

Očiju razrogačenih od straha, posmatrao ga je stari rančer.

— Jeste li sišli s uma, Boret? Šta nameravate? Mogli smo da razgovaramo kao razumni ljudi. Kao dva čoveka. Veoma je zlo to što se vama dogodilo, ali zbog toga ne treba da postanete ubica. Možete da ostanete ovde i da radite na ranču. I onako nemam dovoljno kauboj.

Boret se nasmeja grubo.

— Mogu da ostanem ovde, kao kauboj! Ha! Ha!

Stari je gutao pljuvačku. Hladan znoj rosio mu je čelo.

— Kao kauboj — ponovi Boret podsmešljivo. — To bi ti odgovaralo. Kao prijavim mali kauboj na svom sopstvenom ranču. Ne, Valker. Ja ovde nemam šta da tražim. Nensi me je izdala. Odjahaću daleko odavde. Ali ću se prvo pobrinuti da se ti ne širiš na mom ranču.

Podigao je revolver. Iz cevi je suknuo narandžasti plamen.

Zrno je pogodilo Valquera tačno u srce. Odmah se bezglasno skljkao.

Na to Boret začu u dvorištu nečije žurne korake. Okrenuo se naglo. Na štalskim vratima stajao je jedan čovek. Mali kauboj Hal Federson.

Boret divlje uzviknu:

— To je dobro ispalo. Dogodilo se da ne može biti bolje, burazeru!

Drugi hitac zagrmje. Federson se zanese i pade.

Boret potrča iz sve snage, pre-

skačući preko kaubojevog tela prema svom konju, skoči u sedlo i odjaha u divljem galopu.

Rendi Taker, nadzornik Volker ranča, ujahao je u dvorište. Odmah je ugledao malog kaubojja, skočio s konja i pritrčao mu.

— Hal! Za ime neba, šta se dogodilo?

Lice teško ranjenog kaubojja se zgrčilo. Hteo je nešto da kaže, ali ni jedna reč mu ne pređe preko usana.

— Odnosite ga u kuću! — naredi nadzornik ostalim kaubojima, koji su upravo pristizali.

Federsonu je sva glava bila oblivena krvlju. Zrno je zakačilo slepoočnicu. Nadzorniku je bilo odmah jasno da je život malog kaubojja u opasnosti.

Kada mu je rana na glavi previjena, uspeo je poslednjim ostatkom snage da promuca:

— Gazda... tamo preko... u štali...

Taker potrča.

Našao je svog gazdu mrtvog iza štalskih vrata.

Kada se vratio u kuću zatekao je teško ranjenog Federsona u dubokoj nesvesti. Kauboji su stajali oko njegovog ležaja potpuno bespomoćni.

Nadzornik je u besomučnom galopu odjurio u grad po lekara. Doktor Kroft je odmah pošao sa Takerom na ranč. Previo je Federsonovu ranu, dao mu lekove i bdeo do jutra uz njegovu postelju.

Bilo je oko sedam sati, kada je ranjenik prvi put otvorio oči. Ugle-

dao je umorno lekarevo lice. Ovaj mu je, ohrabrujući ga, klimnuo glavom.

Hal je hteo nešto da kaže.

— Pusti to, Hal — reče lekar. — Sve je u redu. Uskoro ćeš opet biti na nogama.

Upalo lice malog kaubojja se grčilo od napora. Usne su mu se pomerile kao da je hteo nešto veoma važno da izgovori po svaku cenu.

Doktor Kroft je napregnuto posmatrao ranjenikova beskrvna usta. Najzad mu se učinilo da je razumeo tu reč.

— Bos, kažeš? Interesuje te znači šta je s gazdom. Žao mi je, Hal. Mister Valker je mrtav. Možda bi mogao da mi kažeš šta se dogodilo.

Mali kauboj opet počeo da miče usne. Kroft se nagnuo nad njega i osluškivao.

Onda se ponovo ispravio i rekao odmahujući glavom.

— „Bo”, samo „bo” razumem i ništa dalje.

Federson iscrpljen zatvori oči.

U podne je doktor Kroft obavestio starog Džima Rustera u maršalskoj kancelariji o slučaju na Valker-ranču.

Ruster pogleda Vajata Erpa i Kida Keja, koji su baš u tom trenutku ušli u kancelariju.

Ruster reče:

— Najbolje je da Kid odmah ode tamo. On najbolje poznaje Takera i njegove ljude.

Lekar je još neko vreme pričao o slučaju i uputivši se vratima dodade:

— Nadajmo se da će se jadni momak izvući. Imao sam osećaj da je hteo nešto da mi kaže. Nešto što počinje sa bo...

— Boret! — uzviknu Vajat i pucnu prstima.

Doktor se trže.

— Nebesa! Vi mislite...

— Džim Boret — reče Vajat tiho. Onda pogleda maršala. — Dovolite mi da sa Kidom odem do ranča.

— Naravno, Vajat. Učinite kako smatrate da je najbolje.

Četvrt sata kasnije Kej i Erp su hitali prema jugoistoku.

Hal Federson je ležao zatvorenih očiju, kada su dva mlada čuvara zakona sa nadzornikom ušla u sobu.

— Dobro ga je potkačilo — reče Taker tiho. — Ubogi đavo, samo povremeno dolazi svesti. I to ne duže od nekoliko minuta. Možda bi bilo dobro da mu damo koji gutljaj viskija.

— To mu ne bi moglo škoditi — reče čovek iz Misurija.

Tri čoveka su strpljivo čekala dok ranjenik nije najzad otvorio oči. Nadzornik mu prinese flašu s viskijem. Mali čovek, doista, otpi nekoliko gutljaja.

— No eto — reče Taker smešeći se. — Za viski mu je uvek ostajalo para, a sada vidim i snage.

Vajat je posmatrao Federsona.

— Je li Džim Boret bio ovde?

Kauboj trepnu.

— Zatvorite oči na nekoliko sekundi, ako je tačno ono što sam vas pitao.

Sva trojica su napeto posmatrala Federsonovo lice.

Na to ranjenik zatvori oči i otvori ih opet posle izvesnog vremena.

Nadzornik pogleda Erpa.

— Bili ste u pravu.

Vajat klimnu glavom, dodirnu obod šešira i sa Kidom napusti ranč.

Hitali su ćutke prema gradu.

Sledećeg dana ujahao je u mali gradić Rajd jahač pokriven debelim slojem prašine.

U salunu, u koji je i Boret svraćao, naručio je ručak.

— Da, video sam tog čoveka — odgovori kafedžija na pitanje. — Momak je izgledao tačno tako kako ste ga opisali. Raspitivao se o jednom paru koji je ovuda prošao pre tri godine. Slučajno sam ih se dobro sećao. Bilo je to leti, jednog žarkog popodneva. Žena je prilično jadno izgledala. Čovek je bio visok, širokih ramena i svetlo plave kose. Možda ih se ne bih tako dobro setio, da me taj koga tražite nije podsetio na uho plavog čoveka. Toga sam se dobro sećao. Naime, plavi momak mi je pričao da je u borbi sa Sijuksima izgubio parče ušne školjke. A to se, znate, ne čuje svakog dana.

Vajat nastavi put, sledeći trag ubice prema severozapadu.

Nedaleko od Grit Brenda naišla su mu u susret kola s arnjevima.

Čovek na kočijaškom sedištu bio je star i pogrbljen. Na glavi je nosio izbledele, okrzane šešir. Vajat na kratko zastade, pozdravi ga, pa nastavi put.

Nije se odmakao od kola ni šest jardi, kada odjeknu pucanj. Vajat oseti tup bol u leđima. Kliznuo je odmah iz sedla i ostao da leži nepomično u prašini.

Iz kola iskoči mladić. U ruci mu

se nalazila puška, čija se kratka cev još pušila.

Kola naglo stadoše. Stari se okrete i upita piskavim glasom:

— Jesi li ga pogodio, Džek?

— Da, oče. Hodi ovamo, natovarićemo ga na kola.

Dok se mladić približavao Erpu, sišao je stari s kola tako spretno, kako se od njega nipošto ne bi moglo očekivati.

Stali su kraj Erpa.

— Taj nema bog zna šta kod sebe — reče stari lupež. — Dva stara revolvera, iznošene čizme i odelo koje nikome od nas ne odgovara. U čizme ću morati da naguram malo trave.

— U svakom slučaju bolje su od tvojih — prekide ga sin.

Stari se saže i opipa sve Erpove džepove.

— Ništa — o da. Ima zvezdu u džepu.

Mladi Džek preblede.

— Nebesa, zar šerif?

— Besmislica, on je skitnica. Zvezdu je negde ukrao. Imam ja oči i nos za takve.

Sa džeparoškom spretnošću smuva stari u svoj džep kesu s novcem. Izveo je to tako brzo i vešto da ni njegov rođeni sin nije ništa primetio.

— Ovuda tumaraju samo siroti psi. Verovatno je ovaj ubio nekog šerifa.

Džek je napregnuto razmišljao.

— Možda bismo onda mogli da dobijemo za njega nagradu.

Stari grubo munu sina.

— Vetropire jedan! Hajde, natovarićemo ga na kola.

Podigli su teškog čoveka i natovarili na kola. Džek veza pozadi Erpovog dorata, a stari se pope opet na sedišta.

Najзад, uz škripu i krekanje, kola kretoše.

Vajat je došao svesti kada su kola prešla preko velikog kamena i poskočila.

Ispod spuštenih trepavica video je ispred sebe leđa jednog mladog čoveka, kako čuči na nekom džaku i gleda napred niz put.

Uspeo je da vidi kako mladić drži u ruci njegovu zvezdu.

— Ho! — uzviknu stari sa svog sedišta. Kola stadoše.

— Šta se desilo? — pitao je mladić.

Lice starog lupeža pomoli se na otvoru arnjeva.

— Bacićemo ga tamo preko.

— Pa još je suviše svetlo — prijeti momak.

— Nemoj mi protivurečiti — prosikta stari.

— Ali, sam si uvek govorio...

— Zatvori ta svoja neoprana usta — siktao je stari. — Devet milja odavde je Elingvud. Tamo stižemo tačno kada padne mrak. Ne pada mi na pamet da onog pozadi vozim kroz grad, niti ispred grada izbacim iz kola. Znaš i sam da uvek moraš računati da se u blizini grada muva svet. Silazi! Iza onog žbunja ima jedna rupa. Tamo ćemo ga baciti i pokriti granjem. To je najjednostavnije.

Vajatova levica je bila pritisknuta sopstvenim telom za pod kola. Ni je je mogao izvući, a da se ne okrene. To ga je žestilo, jer je osećao da mu je revolver u opasaču. Dvojica lupeža su bili toliko sigurni da su ga ubili, da se čak nisu potrudili da mu odmah skinu opasač. Sigurno su to namerali da učine pre nego što njegov „leš“ zatrpaju granjem.

Gore, levo na leđima, Vajat je osećao tup bol.

Platno se podiže i stari uđe u kola, nagazivši Erpa na nogu. Video je da mladić stoji desno od njega.

Nije smeo više da gubi vreme.

Naglo se podigao, odgurnuo desnom rukom mladića u stranu, tako da je ovaj glavačke izleteo iz kola. Levu ruku u kojoj se nalazio revolver, uperio je na staroga.

Razrogačenih očiju i otvorenih bezubih usta, piljio je sedokosi bandit u Erpa i revolver koji mu je bio uperen u grudi.

Momak je ležao na zemlji. Strah ga je potpuno ukočio.

Vajat čučnu, boreći se protiv trenutne malaksalosti. Pred očima mu je sve igralo.

Stari se malo pribrao posle prvog straha.

— Ti si bedan strelac, Džek. Čovek je morao biti mrtav. Kažite i sami, mister, da momak ne vredi ništa. Ama baš ništa! Već sedamnaest godina ga vučem sa sobom. Sve sam pokušao. Radio je u banci u Abileni. Tamo ništa nije naučio, osim loših stvari, jasno. Ispostavilo se da je ukrao novac. Ne možete ni zamisliti kakav je to udarac bio za mene. Posle sam ga zaposlio prvo kod konjušara, pa kod mesara i najзад kod kovača. Ali, nigde ništa. On je kao i njegova majka, slab i glup. Ja sam trgovac korenjem i moram ovog lupeža da vučem na leđima. Ko još danas kupuje indijansko korenje? Niko živ! Ljudi sada u radnjama kupuju sve što im je potrebno. Sada još i konkurencija zbog železnice, koja ide iz Lujziane. Pojma nemate, mister, kakav je moj život.

Vajat je teško disao, hvatao vazduh i borio se s nesvesticom. Lik starog lupeža mu se čas gubio u magli, čas opet iskrsnuo.

Stari iznenada ispruži desnu ruku i iz rukava mu izlete nož. Vajat se instinktivno baci na pod kola. Nož se zari u kola.

— Ruke u vis! — viknu Erp.

Stari ga pogleda podmuklo.

Vajat kliznu s kola i izmače se, teturajući se, nekoliko koraka u stranu.

— Napred! Sedajte obojica napred na kola.

Kao pretučeni psi pođoše obojica napred.

Čovek iz Misurija odveza svog dorata i poslednjim ostacima snage pope se u sedlo. Jahao je sa strane, pored kola.

— Napred, kreni! — naredio je starom. Držao je sve vreme uperen kolt.

— Sve je propalo — mrmljao je stari skitnica. — Nemam sreće...

Bacio je krišom pogled na ledeno, odlučno jahačevo lice i poterao kobilu.

Devet milja do Elingvuda bilo je pravo mučenje za Erpa. Izgledalo mu je kao hiljadu milja. Bio mu je to najteži deo puta u životu.

Bol ga je sve češće mučio, a nesvestica pretila svakog časa da ga obori iz sedla. Ipak, ostao je na konju. Svako drugi na njegovom mestu bi ona dva lupeža ubio još u kolima. Ali ne Erp. On je hteo da ih preda čuvarima zakona. Njegovo shvatanje zakona i pravde bilo je jako i nepokolebljivo, kao, uostalom, i njegova volja koja ga je držala u sedlu. Možda je to bilo baš ono što će ga jednog dana učiniti velikim i značajnim.

S licem kao isklesanim od kamena, jahao je kraj kola, devet beskrajnih milja do Elingvuda. Svaki doratov pokret izazivao je oštar bol. Ali je Erp prebrodio svaku krizu jer je postavio sebi zadatak da stigne na cilj!

Stari lupez je svaki čas bacao pogled na jahača, i uvek na svoje razočarenje video uperenu cev kolta. Momak se uopšte nije usuđivao da okrene glavu.

Konačno se pred njima ukazaše svetlosti grada.

Jahač duboko udahnu vazduh i gotovo uzviknu od bola. Disao je kratko.

U to se kola zaustaviše i stari lupez upita piskavim glasom:

— Šta ste naumili da učinite s nama?

— Vi ste drumski razbojnici. Ja verovatno nisam prva žrtva. U to bih smeo čak da se zakunem.

— Vi ste bili prvi, mister. Kunem vam se. Danima sam po Grit Brendu tražio posao. Bilo kakav. U ovoj bednoj zemlji čoveku je ostalo jedino da crkne. Imajte uvidavnosti prema nama!

— Moja uvidavnost bi sledećeg stajala života. Napred!

— Vi ste u džepu imali šerifsku zvezdu. Ako i sami niste ubica, onda ste sigurno šerif. A od čuvara zakona bi star čovek kao što sam ja mogao da očekuje više obzira.

— Dalje — procedio je Vajat kroz zube, osećajući kako ga snaga napušta.

— Prokleta huljo! — uzviknu stari.

Stari lupez naglo odgurnu sina s kola, podiže platno i zavuče ruku u sanduk.

Čovek iz Misurija nije imao drugog izbora. Njegov revolver blju-

nu vatru samo delić sekunde pre starčevog. Zrno koje je stari ispalio prozviždalo je kraj same Erpove glave. Stari pade nauznak s kola u prašinu. Vajat upravi kolt na mladića.

— Podigni ga i stavi napred na kola!

Mladić odmah skoči i podiže starca. Stenjući pod teretom, stavio ga je na pod kola.

— Napred! Poteraj konja!

Mladi lupez poslušao, drhteći od straha. Kola su se klopajući kotrljala kroz glavnu ulicu Elingvuda.

Ispred šerifove kancelarije, Erp naredi mladiću da stane, a odmah zatim i sam kliznu iz sedla. Dok se po stepenicama na tremu, otvoriše se gore vrata. Vitka prilika mladog čoveka ukaza se na njima.

— Jeste li vi šerif?

— Da!

— Doveo sam vam dvojicu koja su me napala na putu za Grit Brend i pucala na mene. Starog sam ranio, leži u kolima.

U tom trenutku mladić skoči s kola i pokuša da pobegne.

— Stoj! — uzviknu šerif odsećno.

Ali je mladi Džek trčao kao bez glave prema drugoj strani ulice.

Na to u šerifovoj ruci zablista revolver. Odjeknula su tri hica.

Mladić se trže i zgrči kao ošinut teškim udarcem biča, zatetura još nekoliko koraka i sruči na početku bočne uličice.

Šerif potrča i dovuče ga u kancelariju.

Sedamnaestogodišnji Džek bio je mrtav. Njegov banditski život ugašen je na samom početku.

Među grupom ljudi, okupljenom na ulici, nalazio se i jedan lekar

Pogledao je starog bandita, koga je Erp uneo u kancelariju.

— Pogodio sam ga u grudi, desno gore — reče čovek iz Misurija. — Pao je s kola.

Lekar pogleda ranjenika.

— On umire — reče lekar muklo. — Pri padu je slomio lobanju.

U to stari lupež otvori oči. Pogled mu je klizio preko lica prisutnih i zaustavio se na Erpovom. Slab osmeh zaigra mu na bezubim ustima.

— Šerife — prošaputao je. — Oprostite mi. Doista nisam imao ... sreće ... u ... životu. Bio sam sadam ... godina ... u zatvoru. Od tada je sve naopako ... pošlo ...

Vajat mu i sam ukočen, priđe.

— Oprostite mi! — ponovi stari.

Čovek iz Misurija klimnu glavom.

— I pobrinite se o Džeku, on nije ni za šta...

Vajat opet klimnu glavom.

— Oprostite mi šerife ... — seda glava umirućeg lupeža kliznu na stranu.

Vajat Erp se okrete i pođe zanosеći se prema vratima.

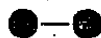
— Mister — uzviknu za njim lekar. — Kaput vam je pozadi skroz krvav.

Preko, u svojoj kući, doktor Grifit je spretnim prstima izvukao zrno iz Erpovih leđa.

Čovek iz Misurija nije pustio ni glasa, iako nije među zubima držao parče kože, koje pacijent u takvim slučajevima čvrsto zagriže, da ne bi jaukao. Odbio je i viski.

— Nebesa — reče stari lekar brišući znoj s čela. — Vi ste najtvrdi čovek koga sam sreo. Bio sam pet godina lekar u ratu i stotinu zrna sam izvukao iz vojničkih tela. Zrno vam se zarilo prilično duboko. Po-

trajaćе neko vreme pre nego što ćete moći opet u sedlo. Imate sreće, bolesnička soba je potpuno prazna. Gospođica Flaerti će doći sutra ujutro i starati se o vama.

Tri dana je Vajat Erp ležao u velikoj sobi koja je izlazila na vrt lekareve kuće. En Flaerti, mlada lekareva pomoćnica, brinula se o njemu.

Bio je veoma ćutljiv pacijent. Kada je četvrtog jutra En Flaerti ušla u sobu, krevet je bio prazan. Ugledala je svog pacijenta kraj prozora, zagledanog u vrt.

— Šerife! — viknula je uplašeno. — Šerife, vi ne smete da ustajete.

Vajat se okrete. Osmeh mu je zaigrao na licu.

— Ja nisam šerif — gospođice Flaerti.

— Niste? Stari lupež vas je tako nazvao. U kolima je nađena vaša zvezda. Šerif nam je rekao da je to čak maršalska zvezda.

— Ja sam pomoćnik maršala u Vičiti, gospođice. Zovem se Vajat Erp.

Mladoj devojci zamalo nije ispao iz ruke poslužavnik sa doručkom.

— Vajat Erp? Zar vi niste bliz u Elsfortu?

— Jesam. Ali prilično davno.

En mu priđe sva razdragana.

— Vajat Erp! Kakvo iznenađenje! Ja sam iz Saline. Onda je ceo grad govorio samo o vama. Vi ste Bena Tompsona zatvorili u Elsfortu. A njegovog brata likvidirali u Salini.

Vajat klimnu glavom.

Devojka dodade:

— I ovde ljudi znaju o vama. U novinama je često pisalo o vašim uspesima.

Čoveku iz Misurija je bilo veoma neugodno da sluša o sebi, dok je devojka bila srećna što je pojavom ovog slavnog čoveka prekinuta monotona svakidašnjica.

— Vi ste krenuli gore u Grit Brend?

— Da.

— Tamo su vas ona dva bandita napala?

— Tako je.

— Zlo je ovde, u ovom kraju. Pre tri nedelje je jedna farma blizu grada napadnuta. Kauboji pričaju da je bilo više od deset ljudi. Ja smatram da je ovaj deo Arkanzasa najopasniji kraj na zapadu.

— Svuda je isto, gospodice — reče Vajat. — Pre nekoliko dana sreo sam gore između Bufalo-ranča i Grejstona četiri brata koja su upravo htela da ubiju jednog jedinog čoveka. Dakle, ovaj starac sa sinom nije izuzetak. Na žalost, veliki broj lupeža krstari zapadom. Potrajaće još dosta vremena dok takvi iščeznu.

— Verujete da će se to ikada dogoditi?

— Sasvim sigurno hoće. Jednog dana ćete moći da putujete od Bostona do Los Anđelosa, od Vičite preko Dodž Sitija do Santa Fe i iz Teksasa do Montane i to bez brige i straha.

— Suviše je lepo da bi bilo moguće. Ja verujem da mi to nećemo doživeti.

— Ja ipak verujem da hoćemo — reče odlučno Erp.

Mlada žena nije ni slutila da će baš ovaj čovek, koji je stajao pred njom, svernu tome veoma mnogo

doprineti. On će doneti red i zakon.

Iznenada se na vratima pojavio doktor Grifit. Začudoeno je gledao svog pacijenta.

— Heho, mister! Šta to znači? Tek pre tri dana sam mu izvadio iz leđa puščano zrno, a on već šeta okolo. Rekao sam gospodici Flaerti da ste od kamena, ali ovog puta ste prekardašili! Morate ostati u postelji bar još jednu sedmicu.

— To je nemoguće, doktore!

— On je Vajat Erp! — trijumfalno uzviknu En Flaerti.

Lekar podiže obrve.

— Vajat Erp? Je li to istina?

Čovek iz Misurija klimnu glavom.

Na to doktor protrlja bradu.

— Sada mi je mnogo što-šta jasno. Gotovo sve. Ipak, morate ostati u postelji.

Vajat pogleda skrušeno.

— To bi svakako bilo veoma dobro doktore. Ali, nemoguće je. Sutra moram dalje.

— Da jašite? — upita lekar. — S tom ranom? Čoveče, pa rana je duboka ceo prst. Treba vremena da zaraste.

Vajat se osmehnu:

— Zarašće u sedlu.

Sledećeg jutra otišao je zajedno sa lekares na groblje, koje se nalazilo zapadno od grada, na jednom proplanku. Tražio je grobove dvojice lupeža.

Lekar je zaostao. Stajao je u porti male crkve. Zbunjeno je trljao bradu kada je video da Erp ide između dugog reda grobova.

— Sačekajte, mister Erp! Nisu
tamo.

Vajat stade i osvinu se.

— Leže napolju iza malog zida.

Erpovo lice se smračilo.

— Zašto to? Pa ovde ima do-
voljno mesta.

— Pa znate, ovde ima dosta kve-
kera i anglikanaca. Oni se protive
da se otpadnici sahranjuju gde i
pošteni vernici.

— Time dokazuju da baš nisu
plemenita srca — reče Vajat ošt-
ro.

Doktor Grifit zastade kraj dve
sveže humke iza zida.

Erp je nekoliko minuta posmat-
rao crvenkastu, skoro iskopanu
zemlju. Mislilo je na dvojicu ljudi,
koji se svoja dva razbojnička ži-
vota okončala u sukobu s njim.

Skinuo je šešir. Jesenji poveta-
rac koji je duvao s reke, razbaru-
šio mu je gustu kosu.

Zatim se vratio sa doktorom u
grad.

Sat kasnije je osedlao svog do-
rata. En Flaerti, doktor Grifit i
šerif Lander su stajali kraj njega.

Čovek iz Misurija nije mario za
oprošajne ceremonije. Pružio im
je ruku i brzo odjahao iz dvoriš-
ta. Znao je da bi mu inače doktor
dao sigurno još niz uputstava i
skrenuo pažnju na opasnost koja
mu pretila zbog rane.

Grit Brend je bio mali grad, kak-
vih ima na hiljade na divljem za-
padu: široka glavna ulica i neko-
liko sporednih. Nekoliko radnji,

kafana, zanatska radionica i to je
sve.

Od jutra kada je Vajat otkrio
kraj Arkanzasa u travi nadgrobni
spomenik, znao je tačno u kom
pravcu je begunac krenuo.

Ali ovde gore, u Grit Brendu, na
najsevernijoj tački reke Arkanzas,
iza koje ona u oštrom luku skre-
će na jugozapad, Boret je promenio
pravac.

Trebalo je da ovde otkrije po-
novno izgubljeni trag.

Jašući kroz glavnu ulicu, čovek
iz Misurija oseti oštar bol u leđi-
ma, tako da je morao da stane pred
jednom visokom kućom, na čijoj
fasadi je bilo ispisano krupnim
slovima „Grand” hotel.

Stegao je zube i sjahao. U pred-
vorju hotela oseti laku drhtavicu.

Za stolom u recepciji sedeo je
bradat čovek i posmatrao Erpa is-
pitivački iza debelih naočara.

Vajat pozdravi i upita da li mo-
že da dobije sobu.

— Tri dolara za noć, a pola do-
lara za konja — reče čovek ne-
marno.

Vajat položi novac na sto. Brado-
njin izraz lica se odmah promeni.
Uzeo je veliku crnu knjigu iz fi-
joke i stavio pred Erpa.

— Molim vas upišite svoje ime,
mister.

Vajat upisa oštrim, kosim slo-
vima ime i datum. Pogled mu kliz-
nu preko ostalih imena i ostade
prikovan na jednom mestu. Pisalo
je jasno i razgovetno — Džim Bo-
ret.

Bio je u Grand hotelu pre pet
dana.

Vajat zatvori knjigu i pruži je
čoveku koji je gurnu u fijoku i
reče ljubazno:

— Treba li da vam donesem nešto za jelo, mister?

— Hvala, nisam gladan.

— Ipak, treba nešto da jedete.

Vajat ga pogleda zamišljeno.

— Da, možda ste u pravu. Donesite mi jedan biftek.

— I jednu lepu flašu viskija?

— Ne, hvala! — odbio je čovek iz Misurija.

— Žed dolazi s jelom — primeti hotelijer i izgubi se u kuhinji.

Kada se Erp popeo stepenicama do prvog sprata, morao je da se osloni na zid hodnika. Hladan znoj mu je izbio na čelu, a celo telo drhtalo u groznici.

U to se jedna vrata blizu njega otvoriše i mlada, tamnokosa žena, koja je upravo izašla iz sobe, pogleda ga začuđeno.

— Vama nije dobro? — upitala je iskreno zabrinutim glasom.

Vajat podiže glavu. Odmah se uspravio.

— Nije ništa, sitnica.

Ali mu je glas treperio i zvučao nemoćno.

— Hodite, popijte jedan konjak!

— Hvala lepo gospođice, radije ne — branio se Erp.

Na to ga žena uhvati za ruku i energično povuče prema sobi.

Vajat je zastao na vratima i posmatrao lepo uređenu sobu. Iznenada počese stolice, sto i krevet da mu se okreću pred očima. U ušima mu je grmelo i dobovalo. Učinio je nekoliko nemoćnih, nesigurnih koraka prema stolici, ali se sručio bez svesti kraj kreveta.

Žena se na tresak, naglo, uplašeno okrenula. U ruci je držala flašu i čašu. Odmah ih je spustila na sto i pritrčala Erpu. Upotrebivši svu svoju snagu uspela je da ga nekako podigne na krevet.

Kada je Vajat ponovo otvorio oči, sunce je bacalo svoje zlatne, tople zrake kroz prozor. Uspravio se i začuđeno posmatrao sobu. Zatim je brzo protrljao čelo i otkrio da na grudima ima širok zavoj.

Ustao je brzo iz kreveta i stao, zanoseći se od slabosti. Preko, na stolici ležalo je njegovo odelo: košulja i pantalone.

Iznenada se seti mlade žene i vatra mu suknu u obraze. Žurno se obukao i pošao prema vratima.

Kada je izašao u hodnik ugledao je kako se uz stepenice penje i ide prema njemu mršav, mali čovek. Bio je odeven u sivo: šešir, kaput, pantalone, sve je imalo boju olova. Lice mu je bilo uzano i ozbiljno.

— Da li je to uopšte moguće! — uzviknuo je. — Hoćete li smesta da idete natrag u krevet!

Vajat je posmatrao upitno malog čoveka.

— Ko ste vi?

— Ja sam doktor Kromvel. A vi ste Vajat Erp. I ako sada ne odete odmah u krevet, ja se više o vama neću brinuti. Gospođica Lonegan može da me poziva koliko hoće, baš me briga!

Vajat pođe lagano u sobu. Posmatrao je malog, energičnog čoveka smešeći se.

— Gospođica Lonegan? — upita Erp, spuštajući se na ivicu kreveta.

— Da, ona me je pozvala kada ste pre tri dana došli ovamo i sručili se kraj kreveta. Baš lepa rupa, ta koju imate na leđima. Ko vam je izvukao zrno?

Vajat protrlja oči.

— Kada sam došao ovamo? — upitao je nesigurnim glasom.

— Pre tri dana — uzvрати lekar.

— A sada konačno ležite u krevet. U protivnom, neka se o vama brine ko hoće.

Vajat leže poslušno i zagleda se u tavanicu.

— Ko je gospođica Lonegan? — upitao je tiho.

— Došla je ovde pre nedelju dana sa ocem, debelim stočarskim trgovcem iz Omahe. Igrao je dole u salunu karte i bio dovoljno nepromišljen da se upusti sa jednim odrpansom kockarom. Nastala je gužva. Stari Lonegan je povukao prvi oružje. Ali onaj drugi je bio brži.

Erp zainteresovano upita:

— Kako je izgledao?

— Hm, srednjeg rasta, prilično debeo i ćelav...

— Mislio sam onaj drugi.

— Aha! Pa kako kockari obično izgledaju. Bio je svetlo plav i prilično odrpan. Stanite, palo mi je u oči da je na sebi imao prastaru plavu uniformu, to jest keporan.

Vajat se uspravi.

— Džim Boret!

— Da, tako se zvao. Da ga možda ne poznajete?

— Da. Njega baš gonim. Dole u Vičiti ubio je jednog čoveka.

Lekar klimnu zamišljeno glavom.

— Da, da, tako je izgledao. U rano jutro sledećeg dana je iščezao. Od tada je ova mlada žena ovde i provodi nekoliko sati dnevno na groblju. Ne ide joj u glavu da joj je otac mrtav i da se bez nje ga mora vratiti kući.

— Slušajte doktore, koliko još treba da ležim?

— Sve zavisi. Najgore ste pregurali preko glave. U svakom slučaju morate ostati još nedelju dana. Ne lupajte glavu, tog Boreta ćete sigurno naći.

— Sigurno hoću. Samo pitanje je da tada neće biti prekasno.

Lekar pođe prema prozoru i odgurnu zavese. Svež jutarnji vazduh zapahnu Erpa.

— U gradu je nastalo prilično komešanje, kada se saznalo ko ste. Preko u Nelsonovom prenočištu se jedan obesio. Lupež je mislio da ste njemu za petama. A u „Kanzas” salunu dva gosta su nestala bez pozdrava, kada su saznala da ste u gradu. Kažu da su imali više nedela na savesti, nego kose na glavi. Izgleda da ima sve više ljudi koji imaju dosta toga na duši.

Vajat odmahnu glavom, smešeći se.

Lekar je pregledao zavoj i rekao da će predveče još jednom navratiti.

— Pre svega, ne smete zaboraviti da vam je zdravlje najpreče, mister Erp. Kada budete sposobni da jašite, naći ćete svog čoveka. Tim pre što sam čuo da se o vašoj sposobnosti pričaju čuda...

U sobi je bilo tiho. Dve muve obletale su oko lampe, a sa ulice je dopirao žamor glasova, topot kopita i kotrljanje točkova.

Okolo podne jedna punačka žena, opasana zelenom keceljom, done-la je obilan ručak.

Ispričala je ranjeniku da je ćerka vlasnika hotela, da će naslediti sve i da u gradu ima mnogo udvarača.

Dan je sporo odmicao.

Kada je uveče lekar okončao svoju kratku posetu, Vajat je pozeleo da vidi gospođicu Lonegan.

Ležao je nepomično, zagledan u tavanicu. Misli su mu bile zaokupljene čovekom koji je imao prednost od gotovo devet dana. Ali sve to nerviranje nije pomagalo. Mo-

rao je da se oporavi. Pokazalo se da je rana ozbiljna. Možda bi bilo bolje da je poslušao savet i ostao nekoliko dana u postelji u Elingvudu.

Kada je veče osvojilo, ispunivši bolesnikovu sobu tamnim senkama, začuo je korake u hodniku. Nisu prošli kraj njegovih vrata, kao što je bivalo tokom celog dana, nego su se zaustavili pred njegovim vratima.

Začulo se tiho kucanje.

— Da.

Vrata su se otvorila i u sobu lakim koracima stupa mlada žena. Bila je to Džudi Lonegan. Stala je kraj kreveta i posmatrala Erpa. Osmeh joj je zaigrao na licu.

— Kako vidim, bolje vam je.

— Nadam se da jeste.

Vajat se podiže i osloni na levi lakat.

— Hteo bih da vam zahvalim, gospodice Lonegan.

Žena odmahnu glavom.

— Nema na čemu, doista.

Nije se videlo na njoj da je ophrvana bolom za poginulim ocem.

Erp iznenada upita:

— Kada ćete se vratiti kući?

Mlada žena zabaci energično glavu.

— Da se vratim kući — odgovori suvo. — Ostaću ovde, mister Erp. Onog dana kada ste vi došli, htela sam da odem kočijom u Abilenu. Ali kada mi je mister Het, hotelijer, rekao ko ste, odlučila sam da ostanem.

Čovek iz Misurija posmatrao je zamišljeno mladu ženu.

Lice joj je postalo tvrdo. Taman sjaj pojavio joj se u očima.

— Kada ozdravite, ja ću vas zamoliti za uslugu — rekla je.

— Znam — dobaci Erp.

Žena radoznalo nađe glavu.

— Šta znate?

— Džim Boret je ubio vašeg oca.

Džudi Lonegan ustade sa stolice i priđe uz sam krevet.

— Da, mister Erp. On ga je ubio! Stajala sam iza njih dvojice i posmatrala igru. Boret je imao sakrivenu kartu u rukavu. Varao je. Ljudi kažu da se moj otac mašio za kolt. To nije tačno. Pošao je rukom prema naslonu stolice. Kolt je nosio samo zbog toga što ljudi u ovoj zemlji moraju da nose oružje. Znam da nikad u životu nije ispalio ni jedan jedini metak. Boret ga je ubio kao poslednji razbojnik. Neću se vratiti kući dok taj čovek ne bude ubijen.

— Majka mi je umrla pre sedam godina. Otac je bio sav moj svet i moj život. Njegovom smrću ostala sam bez zavičaja. Samo zbog toga što je jedan bedni varalica hteo da se dokopa prokletih tri stotine dolara, moj otac je izgubio život!

Vajat se zavalio na jastuk.

— Džim Boret je u Vičiti ubio jednog rančera. Ja sam mu za petama.

— Baš dobro — reče žena i zagleda se u upalo, blede Vajatovo lice, a onda se okrete i žurnim koracima izađe iz sobe.

Ovog puta je Erp morao da bude strpljiv i oporavlja se punih pet dana, pre nego što se vinuo u sedlo.

Kada je jahao kroz dvorište hotela prema glavnoj ulici, ugledao je na prozoru ukočeno lice Džudi Lonegan, čija će ga nepokolebljiva nada pratiti u poteri za Boretom.

Da li je čovek koga sledi doista

ubio Džudinog oca? Ko bi to mogao da mu kaže? Ljudi tvrde da se Lonegan prvo mašio za kolt.

Dva dana je Erp severno od grada pokušavao da otkrije tragove ubice. Ali od Boretovih tragova nije ostalo ništa. Vajat je skrenuo u pravcu juga. Kada je stigao do Valnut Krika, nastavio je put duž obale prema zapadu. Znao je da se sada nalazi na pravom tragu. Još čitavih šezdeset milja delilo ga je od ubice.

I ako je put bio naporan, Vajat je dobro napredovao. Kada je dva dana kasnije ugledao pred sobom malu farmu, odahnuo je. Bilo je doduše tek podne, ali mu jedan duži odmor ne bi mogao škoditi. Ispred dvorišta jedan mladi momak stajao je nemarno naslonjen na ogradu i posmatrao ga ispiti-vački.

Erp se raspitivao da li je tuda prošao čovek u plavom vojničkom koporanu.

Na to se na kapiji pojavio stariji čovek izdužena lica i povijenih ramena. Prišao je vukući noge. Vajat mu ponovi pitanje, a čovek odmahnu glavom.

— Ne, takvog nismo videli.

Kada je čovek iz Misurija zatim upitao da li može da dobije prenočište na farmi, čovek ponovo odmahnu glavom.

— Ne, to ne dolazi u obzir. Ja sam tako pre šest godina primio jednog čoveka. Sledećeg jutra moja je kći bila mrtva, kovčeg s novcem iščezao, a moj najbolji konj ukraden.

— Žao mi je zbog toga, mister — reče Erp.

— Dve godine sam jahao, sve dok nisam našao razbojnika. Upravo je gore iza planina u Oregonu napajao konja u jednom potoku. Bilo je poslednje što je činio.

Rekavši to pogrbljeni čovek se snažno useknu.

Vajat klimnu glavom, dotače obod šešira u znak pozdrava i potera konja.

Kada je odmakao pola milje od farme, u susret mu je nailazio u laganom hodu neki jahač.

Prolazeći, čovek ga odmeri, razrogači oči, pa divlje obode konja, grabeći prema farmi.

Kada je stigao na imanje, zaustavi konja kraj čoveka koji je Vajatu odbio gostoprimstvo i uzviknu:

— Mister Olbert! Da niste možda oterali onog čoveka?

— Da! — uzvratil farmer odlučno. — Tražio je prenočište. U mojoj kući, međutim, nema mesta za skitnice!

Kauboj skide šešir s glave i počeo da ga gužva.

— Grom i pakao! Zna li ko je to bio?

Olbert odmahnu glavom.

— Ne interesuje me!

— Trebalo bi, gazda. Taj čovek je niko drugi nego Vajat Erp. On je u Daglasu spasio život vašem bratu, kada ga je ozloglašeni bandit Silk Kasedi napao. Bio sam lično prisutan. Sve sam vam uostalom, ispričao kada sam se vratio...

— Vajat Erp? — proćedi farmer. — To je bio Vajat Erp? Hajde Tom, daj mi svog konja.

Farmer se baci u sedlo i pojuri. Stigao je Vajata jurajući bez daha.

— Vi ste Vajat Erp?

— Da.

Farmer pruži mladom čuvaru zakona ruku, govoreći:

— Moram da vas molim za izvinjenje, mister Erp.

— Nije potrebno — prekide ga Vajat. — Posle onog šta se doživeli, svaka podozrivost je opravdana.

— Ipak, da sam znao ko ste, sve bi drugačije ispalo.

Onda mu Olbert ispriča da ga je njegov kauboj Tom Koper prepoznao.

Svi ljudi na Olbert farmi su se trudili da gostu u toku kratkog boravka bude što je moguće prijatnije.

U rano jutro sledećeg dana Erp je nastavio put. Džak sa namirnicama bio je dupke pun. Nat Olbert i njegovi kauboji mahali su mu sve dok su mogli da ga prate pogledom.

Vajat Erp je jahao dalje prema zapadu, idući obalom krivudavog Valnut Krika, mučen neizvesnošću da li je na pravom tragu.

Dva dana su prošla.

Erp nije daleko odmakao, a morao je da prekine put. Dugo sedenje u sedlu predstavljalo je izuzetan napor, jer ga je rana još uvek bolela.

Primetio je nešto još u rano jutro, od kako se na desnoj obali reke počeo da uzdiže u pravcu zapada lanac brežuljaka. Bila je to samo jedna mala sivo-bela nit koja se dizala okomito u pravcu neba. Vajat je bio naviknut da pomno posmatra okolinu, pa je tako i otkrio, iako je ta nit bila gotovo nevidljiva. Ta nit bio je bleđi trag dima, indijanski signal.

Dorat je satima grabio kroz visoku žutu travu, nedaleko od obale Valnut Krika.

U podne, dok je polako jeo i odmarao se, Vajat je oštro motrio na planinski lanac. Zatim se vinuo u sedlo i nastavio put. Znao je da nije sam. Osećao je opasnost oko sebe, oči koje su negde iz duboke trave posmatraju.

Prokleta neugodno osećanje.

Kome plemenu pripada crvenokožac? Sijuksi se nalaze daleko prema severu. Isto tako, teško je bilo poverovati da je neki Komančo došao s juga čak ovamo. Navahosi su pak logorovali daleko na zapadu.

Nadao se da nisu Osake. Samo bi mu to falilo!

To ratoborno indijansko pleme je do sada uspelo da se odupre odlasku u rezervate. Uz pokliče, išaranim ratnim bojama, Osake su pljačkale i ubijale, tumarajući od srednjeg Kanzasa do severoistočnog Kolorada. Jurili su na izdržljivim ponijima, sa lukom i strelama kao u stara vremena. Uz Pineridže, Komanče i Ogelalose, bili su najopasnije pleme u Severnoj Americi. Osim toga, jedini koji nisu odustali od borbe s belim ljudima.

Usamljeni jahač kraj obale naglo zaustavi svog dorata. Stegao je zube, proklinjući bolnu ranu na leđima, koja ga je sprečavala da pokaže pritajenom crvenokošcu šta konj koga jaše može. Jer tu životinju je Vajat brižljivo izabrao. Nekoliko godina je štedeo da bi mogao da je kupi.

Pre nego što je stigao do prop-lanka, stao je naglo. Na nekoliko jardi od njega pomolili su se, kao da su izrasli iz zemlje.

Indijanci! Sedam jahača.

Vajat je odmah otkrio da su se njegove najteže slutnje ostvarile. Bili su to Osake.

Na sredini glave ostavljali su čuperak kose, upleten u perčin ukrašen zmijskom kožom. Perčin im se spuštao niz ramena.

Čovek iz Misurija ih odmeri. Zatim lagano potera konja napred. Kada je stigao na petnaest metara rastojanja, otkrio je na svoje užasavanje da su lica Indijanaca išarana živim bojama. Znao je tačno šta to znači. Ali ni jednim migom nije odao svoje zle slutnje.

Vajat, koji se u svom životu često sretao s Indijancima, držao se takođe potpuno mirno.

Mučna, neprijatna tišina zavlada la je između jednog jedinog belca i sedam starosedelaca, Indijanaca.

Duvao je hladan povetarac i vlati visoke žute trave, i tri pera na glavi jednog Indijanca lagano su podrhtavala. Bio je to star čovek. Kosa mu je bila seda, a lice surovo i mračno. Uprkos ratnim bojama videlo se da su mu bore duboko izbrazdale lice.

Tamnosomeđe, svetlucave oči bile su prikovane za belog čoveka.

Vajat se nije usudio da se pokrene niti da izgovori reč. Znao je da crvenokošci mrze kada neko pokazuje žurbu, nemir ili strah.

Minuti su prolazili. Konačno čovek sa tri pera na glavi otvori usta. Zablistaše dva reda belih zuba na tamnom išaranom licu. Licu koje je bilo kao isklesano od drveta.

— Ovde je zemlja Osaka — izgovorio je grlenim glasom, tipičnim za crvenokošce.

— Znam — uzvрати čovek iz Misurija hladno.

— I šta traži beli čovek ovde?

— Sledim jednog čoveka, koji je

dole u Vičiti ubio jednog drugog čoveka.

Izraz lica vođe Indijanaca osta nepromenjen.

Ponovo je zavladao tajac.

Vajat je osećao neprijatan bol u leđima. Kao da su ga noževi probadali. Ali ni za šta na svetu nije sada smeo da sjaši.

Na to poglavica iznenada podiže ruku.

Uz prodorne pokliče Indijanci se razleteše i za manje od jednog minuta obrazovali su krug oko belog čoveka.

Sada Vajat sjaka, sede u travu i pogleda poglavicu ravnodušno.

— Zašto je bledoliki seo? — upita crvenokožac.

— Jer sam veoma umoran — uzvрати čovek iz Misurija.

— Ustani — naredi Osaka.

— Zašto?

— Zato što hoću da govorim s tobom!

— To možeš i ovako.

— Neću da govorim s bledolikim koji sedi na zemlji.

— Pa nemoj, onda.

Erp mirno izvuče cigaru iz džepa, kresnu palidrvce i počeo da izbacuje guste oblake plavičastog dima.

Crvenokožac ga je ćutke posmatrao.

Vajat je znao da se nalazi u vraški opasnom položaju. Znao je sasvim dobro da bi mu se svih šest crvenokožaca natovarilo na vrat samo na jedan poglavičin mig.

Ipak, ostao je sasvim miran, posmatrao poglavicu kroz duvanski dim i čekao.

Seo je tako da mu drške oba kolta budu na domaku ruke. Neće se baš tako lako dati crvenokožcima u ruke!

Bio je fatalist, taj pomoćnik maršala iz Vičite! Pored hladno-krvnosti, posedovao je još nešto što mu je išlo u prilog: bistrinu i čovečnost.

Hladna srca sačekao je da prođe još jedan minut, a onda počeo da govori patetičkim tonom, gestikulirajući pri tom:

— Lepa je, velika zemlja, zemlja Osaka. Ja sam došao daleko sa istoka da bih mogao da je vidim. Preko, iza velike reke, beli ljudi su mi pričali o ovoj zemlji. Možda nikada ne bih ovamo došao da ne sledim tog belog čoveka, koji je ubica. Raduje me što sam video vašu lepu zemlju. Kada se opet budem vratio u svoj zavičaj, pričaću ljudima da nisam samo video lepu zemlju Osaka, nego i lično upoznao hrabre crvene ratnike.

Poglavica je netremice posmatrao Erpa. Zatim reče poluglasno:

— Govoriš lepe reči, beli čoveče. Šta hoćeš time da kažeš?

Čovek iz Misurija uzvratilo mirno:

— Hteo sam da kažem, da se radujem što sam sreo poglavicu Osaka.

Indijanac žmirnu. Zatim lagano siđe s konja i priđe Vajatu odmerenim koracima.

Vajat se podiže i dočeka ga.

Na tri jarde, poglavica zastade i zagleda se Erpu pravo u oči.

— Ja sam „Crveni konj”. Evo već šest puta po jedno leto krstarim ovom zemljom i video sam dosta bledolikih. Bilo je među njima i onih koji su govorili lepe reči. Tebi hoću da kažem da imaš dobre oči i da ja iz njih mogu da čitam.

Vajat je primetio da je uspeo da odobrovolji poglavicu. To je odmah iskoristio.

— Ja sledim već mnogo dana

jednog belog čoveka, koji na sebi ima stari vojnički kaput i jaši riđana.

Poglavica odmeri Vajata.

— Moji ratnici su videli tog čoveka. Jahao je s druge strane proplanaka prema zapadu.

— Zašto ste ga pustili da ode?

Na to na Indijančevom izboranom licu zaigra prezriv osmeh.

— Moji ratnici su se već borili jednom sa plavokaputašima. Nismo tako glupi da to još jednom učinimo.

Vajat izvuče cigaru iz džepa i pruži je Indijancu. Ovaj je uze, i na Vajatovo užasavanje odlomi komad i strpa ga u usta.

Nije imalo nikakvog smisla da poglavici objašnjava da je rat odavno završen i da danas čovek u plavom koporanu ne pripada više vojsci.

Erp nije hteo da bude nestrpljiv i pustio je crvenokošca da na miru žvače duvan. Tek posle izvesnog vremena upitao je:

— Gde su tvoji ratnici videli belog čoveka?

— Pola sata jahanja odavde prema zapadu. Tamo gde se brežuljci završavaju i gde počinje velika, prostrana ravnica.

Vajat klimnu glavom.

— Ja ti zahvaljujem. Ako dozvoliš, ja bih sada odjahao.

Poglavica Osaka odobri:

— Jaši dalje. Ja ću moliti Manitua da ti pomogne da nađeš tog čoveka.

Mirnih pokreta čovek iz Misurija uzjaha svog konja, Podigao je ruku u znak pozdrava i jahao polako kroz krug crvenih ratnika preko brežuljaka prema zapadu. Bio je srećan što se ova opasna avantura dobro završila. S prvim sum-

rakom prekinuo je put da bi se odmorio.

Kada se sledećeg jutra probudio, osećao se sveže i snažno. Posle pola sata jahanja video je da brežuljci prestaju i da se ulivaju u prostranu ravnicu. Kao što je poglavica i rekao. Ravnica je bila nepregledna, a trava visoka do kolena i svetlo žuta.

Jahač je pustio konja da ide korakom. Još u toku prepodneva otkrio je slab trag kola, koja su naišla iz pravca reke i uputila se na zapad u pravoj liniji. Vajat je sledio trag kola i nadao se da će uspeti uskoro da smanji rastojanje do begunca.

Ali nevolje, koje su snalazile Vajata na ovom putu, nisu izgleda htele još da ga napuste.

Nove su se upravo pripremale. One su pomoćniku maršala znatno otežale put. Oko podne sa istoka su počeli da se skupljaju oblaci i uskoro su prekrili nebo. Vetar je počeo da fijuče, a kiša samo što nije pljusnula. Vajat je imao osećaj da teške oblake može gotovo da dodirne rukom.

A onda se nebo provalilo. Kiša je lila kao iz kabla. U početku su to bile samo teške, krupne kapi, koje su po usamljenom jahaću padale kao kamenje, a onda se nebo nemilosrdno otvorilo i pljusak se sručio na zemlju.

Meko tle je požudno upijalo vlagu. Uskoro je dorat s teškom mukom izvlačio kopita iz žitkog tla.

Vajat se, doduše, ogrnuo širokom kišnom kabanicom. Ali, voda je ubrzo našla put do njegovih leđa i grudi, uprkos kabanici.

Za jedan sat bio je mokar do gole kože. Obod šešira mu je sada žalosno visio pod teretom vlage.

Voda se preko njega, kao iz oluka, s vremena na vreme izlivala u sedlo.

Erp je pokušavao da prodre pogledom kroz vodenu zavesu i paru koja se uskoro pretvorila u belosiv oblak visoko iznad zemlje.

Nigde nije bilo zaklona: ni drveća ni žbuna.

Jahao je i dalje prema zapadu. Veče se spuštalo, a za njim i noć.

Dorat je teško izvlačio noge iz gliba. Tragovi kola su bili gotovo potpuno sprani kišom.

Tek posle ponoći počela je kiša pomalo da jenjava.

Stegnutih vilica, odlučna lica i uzda namotanih oko ruke, išao je dalje prema zapadu.

Upravo kada je kiša počela, ušao je Džim Boret u glavnu ulicu Sterling Tauna. To je bio mali grad.

U glavnoj ulici su se napravila čitava jezercica kroz koje je gacalo nekoliko dečaka.

Ljudi, koji su stajali na tremovima, čvrsto su se priljubili uz zidove kuća. Za tili čas ulica se ispraznila.

Velika tabla sa natpisom „salun“, po kojoj je dobovala kiša, dopirala je gotovo do polovine ulice. Ispod nastrešice, na jednoj naslonjači, ljuljao se mlad čovek i pogledao jahača. Mlad čovek je imao energično lice, smeđe oči, povijen nos, isturenu bradu i lepo oblikovana usta. Nosio je kožni prsluk, crvenu košulju i farmerice. Preko visokih sara imao je velike srebrne mamuze, koje je uz zveket pokretao, ljuljajući se.

Boret zaustavi konja pred salonom i stupi na trem. Čovek se i dalje ljuljao u naslonjači i povlačio mamuzama po drvenom podu.

Džim baci kratak pogled na njega i pozdravi ga, a onda mu pride.

— Znaate li dobro ovaj grad, mister?

Čovek otvori usta i pokaza red žutih krupnih zuba.

— Zbog čega pitate?

— Poznajete li čoveka koji se zove Kas Bakster?

Ovaj odmahnu glavom.

— Znači, sledeći grad — mrm-ljao je Boret sebi u bradu. — Tako to ide, sve dalje i dalje.

Čovek izvuče iz džepa virdžinija cigaru stavi je u zube i zagleda se u monotonu kišu. Najzad reče:

— Šta hoćete od njega, mister? Boret se resko nasmeja.

— Treba sa njim da poravnam neke račune.

Čovek okrete glavu i zagleda se Boretu u oči.

— Aha — reče.

Onda naglo ustade. Pri pokretu mu se prsluk otvori. Na levoj strani košulje zasijala je šerifska zvezda.

Boreta obuze panika. U glavi mu je dobovalo. Okrenuo se i pošao prema vratima saluna, kada začu glas iza sebe:

— Dodite sa mnom preko!

Džim pogleda preko ulice i vide da se preko na vratima male belo okrečene kuće nalazi natpis — „šerifova kancelarija”.

Pogledao je smeđe ispitivačke oči šerifa. Ovaj se uputi niz stepenice i pođe preko ulice laganim korakom, tipičnim za jahače.

Džim Boret ga je sledio. Ni sam nije znao zbog čega to čini. Prosto, pošao je. Iako je iznenada stekao

uverenje da mu je odzvonilo. Bez sumnje je ovaj oštromni šerif već odavno dobio poštom poternicu, koja je za njim raspisana.

A da je za njim raspisana poternica to mu je bilo jasno. Iako nije bilo svedoka protiv njega, iako niko nije znao ko je ubica. Džim Boret je u Vičiti poznavao čoveka, kome nije trebalo mnogo vremena da otkrije ko je ubica i kao vuk krene u poteru za njim. Taj čovek bio je Vajat Erp. Isti onaj čovek sa kojim je više od devedeset milja jahao savanom. Čovek koji mu je spasao život, koji su ugrozila četiri brata bandita. Čovek kome se naizmenično divio i mrzeo ga.

Šerif je stigao do kancelarije, otvorio vrata i čekao da Boret uđe. Džim je stupio na sredinu prostori-je i piljio u glomazni pisaći sto.

Šerif pođe pored njega, pride ormanu i izvuče iz njega neki akt.

U tom trenutku kroz Boretovu glavu sinu kao munja misao: „Još sam slobodan! Još uvek nisam u ćeliji iza rešetaka. Niko nije video da sam došao u grad. Niko, izuzev ovog prokletog čuvara zakona!”

Šerif je položio dokumenat na sto. Stajao je samo jedan korak udaljen od Boreta. U tom trenutku ubica zamahnu svom snagom teškom drškom svoga kolta.

Silovit udarac pogodio je šerifa u zatiljak tako žestoko da je odmah pao kao proštac. U padu je naleteo na Džeka i otkinuo mu komad tkanine sa plavog, izblede-log koporana.

Onda se sručio na pod.

Boret dokopa akt, napusti kancelariju i pođe lagano i mirno preko ulice. Vinuo se u sedlo i nastavi put po pljusku.

Tek pošto je prevaleo nekoliko

milja, izvukao je hartiju iz džepa, odvio je i grozničavo preleteo spisak ispisan čitkim slovima. Onda mu je papir kliznuo iz ruke. Ukočena pogleda buljio je u kišnu zavesu. Razmrskao je šerifu lobanju da bi mu oteo — spisak stanovnika grada...

Znači, čovek je samo hteo da mu učini uslugu, da pogleda imena, da se među njima ne nalazi Kas Bakster. Znači, poternica nije bila u pitanju.

Oborene glave i ukočenih zglobova nastavio je put.

Kada je njegov gonilac ujahao u grad, kiša je još uvek padala.

Staro kljuse vuklo je kola na kome se nalazio sanduk. Kola je pratilo preko sto ljudi, uprkos kiši.

Vajat je zastao da bi propustio tužnu povorku.

Jedan stari čovek, naslonjen na ogradu trema, lomio je nervozno svoje čvornovate peste i pogledao jahača pokisklog do gole kože.

— Eto, odnose ga. Bio je to najbolji šerif koga je ovaj grad imao.

Čovek iz Misurija sjaha s konja, zaveza ga za ogradu, zatim je preskoči i pride starcu.

Ovaj se glasno useknu u veliku kockastu maramicu.

— Rado bih išao do groblja, ali sam suviše star i ne mogu da idem. Kod Getisburga sam ranjen u desnu nogu.

Vajat je ćutke posmatrao žalosnu povorku kako ide lagano šibana kišom.

Kada se okrenuo u stranu, video

je da se nalazi na tremu jednog hotela.

Već je gotovo zatvorio staklena vrata, oblepljena hartijom, kada začu kako stari invalid reče:

— Mora da je to bila užasna borba. Šerif mu je otkinuo komad kaputa. Komad plave tkanine.

Vajat zastade kao ukopan, okrete se i upita starca:

— Znači, neko je ustrelio šerifa?

— Ustrelio? Ne, mister! Pretučen je kao šugavi pas. Džef Harington, najbolji od svih ljudi koji su u Sterling Taunu nosili zvezdu! Pretukao ga je mučki neki ubica!

— Zna li se ko je ubica? — upita Erp.

— Ne. Kada je šerif nađen bilo je veče. A kiša je sprala sve tragove.

— Da li možete da pretpostavite ko bi to mogao da bude?

— Ne. Džef je sa svima bio prijatelj. To je bio čovek spreman da svakom pomogne. Boljeg u životu nisam sreo.

Vajat pride starcu sasvim blizu.

— A komad tkanine, koji je šerif otrgnuo ubici, kako je izgledao?

— Plav! Već sam vam rekao.

— Da li kao izbledela vojnička uniforma?

— Hm, da — zamisli se sedokosi.

— Tako nekako je izgledalo.

— Gde je taj komad tkanine?

Stari slegnu ramenima.

— Pojma nemam. Možda je Džoe Harington uzeo. On je brat ubijenog Džefa. Predsednik opštine i gradski savet su mu poverili zvezdu, tako da je nasledio posao svog brata.

— Hvala.

Erp se odmah uputi prema šerifovoj kancelariji.

Kada je otvorio vrata, ugledao je

čoveka srednjeg rasta sa rukama naslonjenim na ledima.

— Šta ste hteli, mister — upitao je osorno.

— Vi ste Džoe Harington?

— Da.

Vajat baci pogled na zvezdu, koju je čovek nosio na grudima.

— Imate li još uvek komad tkanine koji je vaš brat držao u rukama kada su ga našli?

— Ne, ne verujem, mister. Šta ste hteli s tim?

— To ću vam reći kada budem video tkaninu.

Novopečeni šerif zabaci šešir na potiljak, okrete se i pođe prema pišačem stolu.

— Čekajte, mister. Slučajno se sećam da je komad tkanine ležao na podu kada su izneli Džefa. Mislim da sam ga sačuvao.

Zatim je otvorio jednu fijoku i počeo da pretura po njoj.

— Evo, ovde je!

Vajat samo baci kratak pogled na krpicu. Odmah mu je bilo jasno ko je ubica.

Džoe Harington je posmatrao nepoznatog čoveka upitno:

— Poznajete li možda čoveka koji je nosio takav kaput?

— Da, poznajem ga. Zove se Džim Boret i kod Vičite je ubio jednog rančera.

Šerif je podozrivo odmerio Vajata.

— Jeste li vi lovac na nagradu raspisanu za hvatanje ubice?

— Ne, ja sam pomoćnik maršala iz Vičite.

Harington opasa revolver i pođe prema vratima.

— Ja sad moram gore na groblje, mister. Sahranjuju mog brata. Ali ću usput stalno ponavljati ime Dži-

ma Boreta. Kada se budem vratio, osedlaću konja i poći sa vama!

Vajat odmahnu glavom.

— To prepustite meni, šerife! Ja sam mu na tragu i uhvatiću ga. Na to se možete ošloniti.

Kiša je još uvek sipila, kada je Vajat Erp napustio sumorni grad Sterling Taun, u kome je Džim Boret ostavio tako vidljiv trag i dokaz o svom nedelu.

Ceo dan je jahao obalom reke. Dvojica trgovaca krznom, koji su naišli sa severa, obavestili su Vajata da Osake vršljaju u okolini. Napali su jednu farmu trideset milja severno od grada i spalili je.

Kada posle čitave sedmice čovek iz Misurija nije uspeo da otkrije begunčev trag, skrenu je prema severu u jedno malo naselje na Smoki Hilu, koje se zvalo Alantus. Danima je krstario po okolini, ali bez uspeha.

Da se Boret uputio dalje na zapad, morala bi dvojica iz poštanske kočije da ga sretnu na liniji između Valnut Krika i Smoki Hila. Ali ni dvojica bradonja nisu videla čoveka koji bi odgovarao Boretovom opisu.

Zbog toga je čovek iz Misurija odlučio da jaše pravo kroz savanu prema jugu, da pređe Valnut Krik i da drugom obalom nastavi put.

Najzad, begunac nije u zemlju propao. Negde je konačno morao da stane. Zalihe hrane ne mogu da traju većito, ma kolike da su. Duvan se popuši, o potkovice Boretovog konja još u Vičiti nisu bile baš u slavnom stanju.

Na tim pretpostavkama Vajat je

izgradio svoj plan. Boret mora negde u najskorije vreme da potraži kovača.

Ta pretpostavka Vajata Erpa bila je ispravna. Ali je ubica izabrao drugi, sopstveni način da dođe do novih potkovica. Posle besmislenog postupka — zločina u Sterling Tau-nu — izbegavao je svako naselje i svaki ranč. Osećao je da ga gone.

Danima već nije imao duvana, ali mu je teže padalo što nema viskija.

Nedostatak hrane manje mu je smetao nego što je to njegov gomilac pretpostavljao. Boret je uspe-vao da ulovi po neku divljač pa je tako dolazio do sveže hrane. A ako je po koji dan trebalo da gladu-je, to za njega i nije bila velika nesreća. Konačno, već godinama je tako živio tumarajući zapadom. Samo mu je konj stvarao probleme. Obe potkovice na stražnjim nogama bile su već gotove. Leva je zveckala pri svakom koraku i udarala tupo o tle.

Boret je južno od grada, kod jednog velikog gaza, prešao Val-nut Krik i pošao jugozapadno prema savani.

Kada je sledećeg jutra ustao, umotao cebe i čizmom nabacao zemlju preko ugaraka i vinuo se ponovo u sedlo, obuzelo ga je duboko očajanje.

U toku noći konačno je kiša prestala da pada, ali su mu stvari bile skroz mokre: odelo, šešir, košulja, pokrivači, sve. Sedlo je bilo vlažno i teško. Na nebu su se još uvek vili teški tamni oblaci.

Posle dva sata jahanja ugledao je u daljini nekoliko kuća, jednu uz drugu.

Ranč?!

Boret se približio, tako da je mogao bolje da osmotri građevine.

Da, bio je to ranč!

Obišao je zgrade u širokom luku u pravcu juga i naišao iznena-da na ogradu od bodljikave žice, koja kao da je odjednom izrasla iz visoke trave.

Oko podne ugledao je i stada.

Otišao je još dalje prema jugu i konačno našao ono što je tra-žio — majur. Bila je to dugačka kuća, sagrađena od drveta, uz koju se nalazio mali koral u kome su pasli konji.

Zastao je kod jednog usamljenog žbuna i čvrsto vezao svog ridana. Istresao je zatim iz džepa posled-nje ostatke duvana i savio tanku cigaretu, koja je tako strašno smr-dela da je dobio napad kašlja.

Nevoljno je otsekao komad su-vog mesa, sažvakao ga i legao u vi-soku travu.

Dan je sporo odmicao. Najzad se veće ispak spustilo.

Boret ustade i počeo da motri na majur. Ali, morao je još da čeka.

Tek kada se sasvim smrklo, kre-nuo je. Ostavio je konja vezanog za žbun i probijao se napred kroz visoku travu.

Iznenada se trže. Udario je gru-dima o nešto veoma oštro što mu je odralo lice i bacilo ga unazad.

Krvave brade ležao je na zemlji i posmatrao. Ništa se nije micalo. Nad njim se crnelo mirno, noćno nebo, a oko njega prostirali paš-njaci.

Počeo je da baulja i najzad ru-kom dodirnu bodljikavu žicu.

Prokletstvo! Uspravio se. Dakle

to je ono na što je u pomrčini nateo!

Sagnuo se i provukao između dve žice. Nastavio je da puže napred.

Mora biti da se kretao u željenom pravcu, jer je uskoro u daljini ugledao, slabo, gotovo jedva vidljivo svetlo.

Bilo je to svetlo iz zgrade majura.

Kada se Džim Boret nalazio udaljen oko trideset jardi od zgrade, zastao je i obrisao očnojono čelo. Noćni pohod kroz visoku travu sasvim ga je iscrpeo.

Neverovatno lagano puzio je dalje prema zgradi. Stalno je strepeo da neki pas ne zalaje i ustremi se na njega. Kada se približio kući izvukao je kolt.

Kada se našao na čistini ispred zgrade odahnuo je za trenutak i oslušnuo, a zatim se lagano dovikao do zida i pribio uz njega.

Sree mu je tuklo kao pomamno. Prikrao se prozoru i provirio u prostoriju.

Dva čoveka su sedela za jednim, grubo istesanim stolom, pušila, pila viski i kartala se. Igrali su poker u dvojce.

Kada je jedan od kaubojja primeo ustima punu čašu viskija, Boret je užagrio očima i počeo da guta pljuvačku i trlja rukavom osušena usta. Zatim se okrenuo, jedva se uzdržavajući da ne opsuje.

Džim Boret nije bio dobar „zapadnjak“. Za ono što je smerao bio je po svemu sudeći nevešt.

Dva čoveka — a tri konja! Nad tom činjenicom je trebalo da se zamisli. Ali on je mislio samo na jedno: moram se dočepati jednog konja iz koralala!

Znao je tačno šta čini i šta pri

tom rizikuje. Ako ga kauboji otkriju, ubiće ga bez milosti!

Znao je to. Međutim, nije imao drugog izbora. Morao je da ima konja. I to konja sa dobrim potkovicama!

Bešumno se kretao kraj kuće u pravcu koralala. Visoka ograda crnela se pred njim u noći.

Boret se provuče između prečki i uđe unutra.

Do đavola! Gde su životinje? Trže ga lagani šum, koji je dolazio s leve strane. Zvučalo je kao udaranje kopita o drvo. Osluškiavao je pritajen. U uglu su stajali konji. Boret pođe prema njima. Kad im je prišao, životinje se razdvojiše. Sledio ih je. Uspeo je da satera jednog u ugao. Bila je to žestoka, ali nema borba. Boret je računao s tim da uznemireni konji mogu svakog trenutka da izneme kaubojje. Međutim, za sada je u koralu bilo mirno.

Džim smesta zaveza konja jakim kožnim remenom za ogradu. Onda opipa potkvice. Na njegovu radost bile su gotovo nove. Poveo je lagano konja prema vratnicama na ogradi koralala i otkačio rezu.

Držao je vratnice čvrsto da ne bi škripale. Ne dišući ponovo je osluškiavao. Sve je bilo mirno. Onda je otvorio vratnice širom i izveo konja napolje.

U tom trenutku začuo je korake pred kućom.

Boret se ukoči od straha i ostade da stoji kao prikovan uz konja.

I ako je sa svim ovim računao, sada je bio oduzet od straha.

Vrata na kući su se otvorila i treći kauboj uđe unutra.

Džim obrisa znoj s čela. Nebesa! Treći čovek. Tri čoveka — tri konja. Na to uopšte nije mislio. Ništa

se međutim, nije dogodilo. Čovek, znači, nije uopšte ništa posumnjao.

Oprezno koliko je mogao, poveo je Džim konja što dalje od kuće.

Kada je pomislio da ga više ne mogu čuti, vinuo se na leđa neosedlanog konja, uhvatio za gustu grivu i pojurio. Nestao je u noći kao vihor.

Imao je neodoljivu želju da klikne od radosti. No, nije imao prilike za to. Konjsko telo pod njim se strese i jahač u visokom luku polete u vlažnu travu.

Uspravio se potpuno smušen. Ograda! Sinulo mu je kroz glavu. Životinja je naletela na bodljikavu žicu!

Počeo je da se osvrće oko sebe. Gde li je konj? U to je začuo topot kopita kako iz daljine odzvanja. Konj je jurio prema koralu.

U glavi mu je bučalo od pada, a desno rame i zglob na desnoj nozi boleli su ga neizdržljivo. Očajan i izbezumljen posmatrao je svetla na majuru.

Noćni povetarac lelujava je vlažnu travu. Dugo je stajao neodlučan kraj ograde, prstiju stisnutih oko hladne žice.

Šta sad da čini? Mora da se dokopa konja. Hteo ne hteo morao je još jednom natrag u lavlju jazbinu.

Kada se približio kući na nekih dvadeset jardi, zastao je i osluškivao.

Sve je bilo tiho. Priljubio se čvrsto uz zemlju i počeo da puzi preko čistine prema zgradi majura. Ponovo je oprezno zavirio u sobu. Sada su sva tri kauboja sedela za stolom i kartala se. Boret smesta nastavi da puže prema koralu. Vrata su bila otvorena, a koral prazan.

Džim se od nemoćnog besa ujede za usnu i protrlja zglob koji ga je žestoko bolelo.

Šta sad?

Bilo je potpuno isključeno da će ovde na čistini uspeti da se dokopa konja.

Eh, da nešto ima laso!

Laso! Ta ga misao nije napuštala. Kauboji u kući sigurno imaju lasa, dobra, laka lasa za konje.

Tvrda, odlučna lica Boret se vratiti prema kući, približi prozoru i izvuče kolt iz opasača.

Sva trojica su sedele za stolom i gledala u karte. Sigurno niko od njih nije uopšte slutio da ih na polju kraj prozora vreba smrt.

Džim Boret pogleda kroz prozor, podiže kolt, i otkoči ga. Trebalo bi da naglim udarcem, odjednom slomije okno, a onda munjevito isпали tri hica. Nije smeo da gubi vreme.

Osećao je kako mu hladan znoj u krupnim graškama izbija po čelu i sliva se u obrve i oči.

Onda se iznenada trže, vrati oružje i okrete se. Gotovo na dohvat ruke stajao je dugonogi konj koji ga je onako grubo bacio u travu. Boretu je srce tuklo od uzbuđenja. Pribio se leđima uz zid, ispružio ruku da namami konja, ali životinja se izmače. To se ponovilo nekoliko puta. Najzad su u tom mamljenju i izmicanju stigli do ugla kuće. Boret sada koraknu brzo napred i uhvati konja za povodac.

Ovog puta poveo je konja kroz visoku travu do žičane ograde. Mučio se gotovo čitav sat dok je uspeo da provede konja. Onda se najzad dokopao čistine i poterao konja. Džimov riđan je radosno zarzao, ka-

da je ugledao gospodara kako dolazi s drugim konjem.

Džim Boret osedla ukradenog konja, zateže kolan i odjaha kroz noć prema jugozapadu. Riđan je trčao za njim, ali Boret nije više uopšte obraćao pažnju na vernu životinju, koja ga nije napuštala.

U praskozorje otkrio je konjokradica trag kola koja su išla sa jugoistoka prema zapadu. Sledio je trag. I u rano jutro stigao je u Silverlejk.

Bio je to čist, mali grad. Nije se mnogo razlikovao od stotine gradove koje je Boret do sada video.

Radnje su još bile zatvorene. Samo je kovač već radio. Desno se nalazila krčma. Na velikoj poluotrti tabli pisalo je „Sanšajn bar“. No, vrata su još bila zatvorena.

Boret zaveza oba konja za prečku i sede na stepenice trema.

Glavna ulica uskoro ožive. Ljudi su napuštali kuće i odlazili na posao.

Radnja preko puta se otvori i sa svih strana uskoro počеше da pristižu žene. Kupovale su i neko vreme brbljale na tremu.

Nekoliko bosonogih momaka guralo je jedna velika kola iz dvorišta i tovarilo ih praznim kantama.

Deca sa školskim torbama trčala su galameći i zadirkujući se međusobno. Onda Džim oseti iza leđa neki šum na vratima.

Boret je žmirkao u polumračnoj prostoriji i jedva našao put do šanka, na koji se odmah naslonio.

— Viski! — rekao je kratko.

Debeli kafedžija mu bez reči doturi flašu i jednu čašu.

Džim odmah plati i ispi jednu čašu na dušak. Zatim uzdahnu i zagleda se ispitivački u kafedžiju.

— Mister — rekao je —, ja tražim jednog prijatelja. Da slučajno ne poznajete čoveka koji se zove Kas Bakster?

Kafedžija potvrdno klimnu glavom.

Boret se trže. U ušima počе odjednom da mu dobuje i ječi. Krv kao da mu više nije tekla žilama. Zario je snažno nokte u drveni šank.

Trajalo je nekoliko sekundi, dok se, koliko toliko, pribrao. Ponovo je nadio čašu i ispio je u jednom dahu.

Kafedžija ga je nemo posmatrao.

Džim se maši za džep i izvuče iz njega praznu ruku.

— Imate li duvana?

— Svakako.

Kafedžija mu pruži kesu duvana i papir.

Boret zavi cigaretu s mukom. Prsti su mu drhtali.

— Gde stanuje? — upitao je konačno, proklinjući u sebi što mu je glas tako nesiguran.

Debeli kafedžija obrisa nevidljivu prašinu sa šanka i pokaza rukom preko ramena.

— Napolju, na ranču.

— On znači ima ovde ranč?

— Veliki ranč. Ja mislim da Bakster-ranč ima najviše goveda i najviše kaubojica u celom kraju.

Boret se zagleda u čašu. Ponovo je ispi i nali još jednu.

— Za ovo doba dana neobično velika žeđ — reče kafedžija cereći se.

— Uvek sam žedan.

— Sasvim zgodna stvar.
— Za vas!
— I za vas takođe. Žef donosi veselje.

— Divna uzrečica!
— Moja uzrečica, mister.

Boret je i dalje pio. Kada je ispraznio flašu, spustio se za sto.

— Hoćete li da vam priprelim doručak, mister? — upita kafedžija svog jutarnjeg gosta u pocepanom odelu, koji je ipak plaćao novčanicom od dvadeset zlatnih dolara.

— Doručak? — upita Boret kome je u glavi i ušima tutnjalo. — Ne, to mi više nije potrebno.

Debeli krčmar ga je posmatrao ispod oka. Kakav li je ovo čovek koji se stalno raspituje o rančeru Baksteru. To da je za nepun sat ispio punu flašu viskija na njemu se uopšte nije primećivalo. Kafedžijine zle slutnje kao da su se obistinjavale. Gost uze iz opasača revolver, rastavi ga na stolu, očisti brižljivo svaki deo i zatraži ulje.

Kafedžija mu donese i stade iza Boreta, odmahujući glavom i smeškajući se. Džim podiže glavu i pogleda ga staklastim očima. Čoveku istog časa nestade osmeh s lica.

— Da li vas Kas Bakster očekuju? — upitao je nemarnim glasom.

— Ne bi se baš moglo reći — uzvрати Boret.

Čutke je podmazivo revolver, a onda ga vrati u opasač. Posle nekoliko sekundi je ustao.

— Gde se nalazi ranč?

— Na severu. Dvanaest milja odavde. Ne možete zalutati.

Džim klimnu glavom i pođe prema vratima, na kojima se u tom trenutku pomoli jedna prilika. Visok čovek je stajao u vratima i posmatrao Džima. Imao je širok sivi

stetson ispod koga se videlo oštro isklesano lice.

Džim zastade.

Čovek stupi u lokal i priđe šanku.

— Jednu rakiju!

Naslonio se leđima na šank i dalje posmatrao Džima.

— Imate lepog belca, mister — reče pridošlica grlenim glasom.

Džimovo lice osta mirno.

— Da.

— Imate li ga dugo?

— Ne.

— To sam i pomislio...

Džim priđe šanku.

— Šta ste time hteli da kažete?

Čovek ga je mirno posmatrao. Imao je oči boje ćilibara. Nosio je kaubojsko odelo. Možda bi čovek Džimijevog kova trebalo da bude oprezniji, da nije bio zaslepljen viskijem i mislima na osvetu.

— Ono što sam i rekao — uzvрати kauboj.

Boretova desnica kliznu prema revolveru.

Ali je kauboj već izvukao svoj kolt.

Uplašen, kafedžija pogleda oblicu, pa onda promuća:

— Ako imate neke neprečišćene račune, gospodo, onda ih raščišćavajte napolju! Nameštaj još nisam ni isplatio!

— Zaveži! — prosikta kauboj ne okrećući se.

Džim ga je netremice posmatrao.

— Hajde, burazeru, brzo govori šta imaš protiv mog konja!

— Ništa! Protiv vas imam!

Na to se Boretov revolver munjevito stvori u desnici. Ali ne pre kauboja. I ovaj je držao oružje na gotovs.

Pomična vrata su se naglo otvorila. Temeljan čovek srednjeg rasta

odmeri pogledom lokal i ugleda dva gosta kako stoje jedan prema drugom sa uperenim revolverima.

— Šta to znači, ljudi?

Kauboj nije skidao pogled s Džima.

— Ovaj čovek je konjokradica. Zatvorite ga. Noćas je sa našeg majura ukrado konja.

Tajac.

Onda šerif pođe s vrata i stade između dvojice. Držeći kauboj na oku, obrati se Džimu:

— Ko ste vi?

— Zovem se Boret...

— Da li je tačno to što je ovaj čovek rekao?

Džim uvuče vazduh i reče osorno:

— Da, tačno je.

Čuvar zakona je munjevito istrigao Boretu kolt iz ruke i stavio ga u svoj džep.

— I ti da skloniš pucaljku, Džoni — reče sedokosi šerif kauboju, koji bez pogovora vrati oružje u opasač.

— Pođite sa mnom u kancelariju! — naredi šerif.

— I ja ću da pođem! — reče kauboj odlučno.

Boret je ćutke išao preko ulice uz šerifa. Kauboj povuče šerifa za rukav i pokaza na belca, zavezanog za prečku ispred saluna.

— Eno, na sapima mu je utisnuto veliko „B“, šerife. Vi i sami znate da je to naš žig. Ovaj čovek je noćas bio na našem majuru i ukrado konja. Slučaj je sasvim jasan.

Šerif odmeri pogledom Džimovo otrcano odelo.

— Ja sam taj koji ocenjujem da li je nešto jasno ili nije. — Zatim se obrati Boretu: — Šta imate da kažete na optužbu Džonija Hambera, čoveče?

Džim samo odmahnu glavom i promrmlja:

— Ništa.

— Dakle, jasno kao dan! — uzviknu kauboj. — Imam konopac zakačen za sedlo.

Nekoliko ljudi je zastalo i radoznalo posmatralo šta se događa.

Hamber skide laso sa sedla svoje kobile i počeo da ga njiše u ruci. Šerif ga strogo pogleda.

— Ti da zavežeš, Džoni! Znaš dobro da tvoj gazda, hoće da bude lično prisutan kada se sudi konjokradici.

— Da, tako je. Ali to lako može da se uredi. Gazda je upravo sada dole u pilani. Poručuje građu.

— Dovedi ga ovamo! — naloži šerif suvo.

Viski koji je sasuo u sebe učinio je Boretu ravnodušnim i tupim prema svemu. Stajao je na ulici nakvašenoj obilnom kišom, u sred jedne kaljuge i gledao negde u daljinu. Nije čuo šerifova pitanja i uzbuđenje primedbe okupljenih ljudi, koji su se zatekli na tremovima saluna i obližnjih kuća.

Odjednom Boret razrogači oči i zagleda se niz ulicu, kojom su upravo nailazila dva jahača. Jedan od njih bio je Džoni Hamber. Druzi je jahao svetlorideg konja. Bio je visok, snažan i nosio je takođe kaubojsko odelo. Lice mu je bilo preplanulo uglasto i tvrdo, a oči svetle. Ispod širokog oboda šešira virili su čuperci plave kose. Imao je samo jedno uho.

Kada je prišao na deset jardi, naglo zastade i počeo ukočeno da gleda konjokradicu, koga mu je kauboj pokazao.

Oči Džima Boretu su bile skupljene i ličile na dva proreza iz kojih sevuju munje.

Tada se dogodi nešto veoma neobično. Rančer Kas Bakster kliznu lagano s konja i pođe prema lopovu. Kada je bio samo dva koraka od njega, gledao ga je i dalje ćutke, i zaprepašćeno.

Džim Boret je izgledao kao od kamena istesan. Ni jedan nerv nije mu zaigrao na licu.

Napetost i mučnu tišinu prekinuo je iznenada kauboj doviknuvši:

— To je on, gazda! Uhvatio sam ga kada je s konjem došao u grad. Vi poznajete Voghamovog konja. Sami ste ga kupili u Dodž Sitiju!

Govoreći to Hamber zamahnu lasom i nabaci omču Boretu na vrat. Na to ga jedan snažan udarac Baksterove pesnice odbaci u stranu. Rančer pride i skide konjokradici omču s vrata.

Izgovorio je jednu jedinu reč. Izgovorio je nekako nejasno, hrpavim glasom, tako da se gotovo nije ni moglo razaznati da je — pitanje.

— Džim?

Boretove usne se lagano razmakše:

— Kas!

Šerif je bio smeten. Na to se katedžija progura napred i obavesti:

— On ga poznaje! Znao sam to. Raspitivao se o svom prijatelju Kasu Baksteru još pre jednog sata, kada je došao u salun.

Hamber, koji je od gazdinog udarca pao u prašinu, ustade i doviknu:

— On je konjokradica, sasvim običan konjokradica!

Rančer okrete glavu i proslikta:

— Zatvori labrnuju i vuci se u pilanu da natovariš građu!

Kao pokislo kuće, kauboj se pope na konja i odjaha.

Bakster je i dalje posmatrao čo-

veka koga je njegov kauboj nazvao konjokradicom.

— Ti si Džim Boret? — upitao je tiho.

— Da — ja sam Džim Boret — odgovori ovaj muklo.

Rančer protrlja oči i izgovori jedva čujno.

— Znači, ti nisi mrtav?

— Kao što vidiš, nisam!

Bakster klimnu glavom. Čutao je neko vreme pre nego što je rekao:

— Pre tri godine je jedan tvoj drug poslao novac na ranč. Pisalo je „od Džima Boreta“.

— Ja sam ga poslao. Iz Kvinsija.

— Da, tako je, iz Kvinsija.

Opet je zavladao tajac.

Na to se šerif umeša.

— Šta će sada biti, mister Bakster? Vi poznajete ovog čoveka?

— Da, poznajem ga.

— Je li vam on prijatelj?

Rančer skide šešir i prođe prstima kroz gustu, plavu kosu.

— Da, i više od toga!

Reči su dopirale do Boreta, kao iz velike daljine. Video je ožnojevu ruku, koju mu je Kas pružio. Međutim, napravio se da je ne primećuje.

Kas ga pogleda u oči.

— Džim — rekao je muklo. — Mi smo te smatrali mrtvim.

Boret se i ne pomače.

— Ko to — mi?

— Svi. Rat je već pune tri godine bio završen. A sada ima više od pet godina.

— Znam.

— Nisi se vratilo kući.

— Tačno.

Na to se šerif obrati okupljenim radoznalcima:

— Hajde, idite kući. Ovde nemamo više šta da tražimo.

— Zar neće biti obešen? — uz-

viknu jedan ćelavi starčić. Razočarano je gledao u konopac koji je Bakster držao u ruci.

— Gubi se odavde, stari! — procedi šerif i uputi se u svoju kancelariju.

Dva nekadašnja prijatelja stajala su i dalje na ulici u sred velike kaljuge.

Kas ponovo obrisa oznojeno lice.

— Ti si me tražio?

— Da.

Bakster je netremice posmatrao Boreta. Sekundi su odmicali. Najzad reče:

— Hajde, odjašimo odavde.

Džim se i ne pomače.

— Kuda?

— Pa na ranč.

— Na tvoj ranč.

Kas uhvati Boreta za ruku.

— To je od danas i tvoj ranč, Džim!

Preko zaraslog Boretovog lica zaigrao je čudan osmeh.

— I moj! — ponovio je.

Bakster steže zube.

— Džim, pola decenije je prošlo.

— Znam to.

— Mi smo ljudi. Što se dogodilo, dogodilo se. Sada moramo pokušati da sredimo stvari na najbolji moguć način.

Džim ga grubo prekide.

— Ne Kas. Događile su se stvari koje se više ne mogu promeniti.

— Da?

— Ubio sam Klinta Valkera.

Tajac.

Bakster je bio kao u groznici. Ni je imao snage da izusti ni reč.

— Ubio sam ga, a i njegovog malog kauboja. U Sterling Taunu sam šerifu smrskao lobanju, jer sam mislio da se kod njega već nalazi moja poternica.

U Baksterovim očima goreo je plamen.

— Ne, ti to nisi mogao da učiniš!

— Jesam!

— Zbog čega?

— Još pitaš?!

Kas proguta pljuvačku. Naglo je prebledelo i kao da je za ovih nekoliko minuta ostareo za nekoliko godina.

— Zbog Nensi? — upitao je tupim glasom.

— Da! — potvrdi Džim. — Zbog Nensi i zbog tebe. Zbog dvoje ljudi koji su me izdali.

Rančer je teško disao. Najzad je provalilo iz njega.

— Džim, ja sam je poštovao jer je bila tvoja žena...

Boret ga je posmatrao začuđeno.

— I zbog toga što je nisam mogao ostaviti samu. Samo zbog toga i tako sam se oženio i poveo je sobom. Pa znaš i sam da sam uvek želeo da dođem u ovaj kraj.

Boret uzvratila.

— Da, to sam znao.

Kiša je ponovo počela. Teške kapl padale su i kvasile dvojicu ljudi koji su još uvek stajali na sred ulice.

Iznenada se u Boretovoj ruci stvorila revolver. Usne su mu bile stisnute.

Kas Bakster je kao opčinjen posmatrao to izobličeno lice.

— Džim!

— Šta još hoćeš? — prosikta Boret.

— Hajde sa mnom. Ja... ja ću ti pomoći, skloniću te negde. Gore u Montani.

— Montana? — uzvratila Džim tvrdo. — Šta ću ja tamo? Ja sam ubica, otpadnik od zakona...

— Odvešću te jednom prijatelju

koji živi u Montani. Bićeš na majuru. Tamo te niko neće tražiti.

Boretova šaka se zgrči na dršci revolvera.

— Treba da se uklonim, jer si me izdao, prevario. Ti i ona!

Bakster se okrete oprezno.

— Ne govori tako glasno, ljudi mogu da čuju.

— Ne, oni naravno nipošto ne smeju da znaju da je tvoj nekadašnji prijatelj i gazda ubica šerifa, bandit i prokleta skitnica, i da si mu ti uzeo ranč i ženu.

U Baksterovim očima sevuše varnice. Zatim iznenada, svom žestinom udari pesnicom Boreta u vrh brade.

Pre nego što se sručio, Bakster ga prihvati i odnese ga na trem krčme.

Kafedžija radoznalo priđe.

— Pijan je i bolestan — reče Bakster muklo. — Pozajmite mi svoja kola, Tom.

— Svakako. Poslaću da ih dovezu. Donesite u međuvremenu vašeg prijatelja u dvorište. Prođite kroz bar.

Nekoliko minuta kasnije Kas Bakster je napustio grad. Odvezao se jednom od sporednih ulica. Pozadi, na slami ležao je onesvešćen Džim Boret.

Truckanje kola uskoro ga je vratilo svesti. Pridigao se i ugledao na kočijaškom sedištu široka Baksterova ramena.

Naglo se uspravio i snažnim udarcem s leđa onesvestio Kasa. Kola su nastavila put. Džim skoči na kočijaško sedište i zateže uzde. Posmatrao je čoveka koji mu je ležao onesvešćen kraj nogu. Pakleni osmeh mu zaigra na usnama.

Morao je da dejstvuje veoma brzo. Svukao je Bakstera s kola, ve-

zao mu ruke i noge, stavio krpu u usta i sklonio iza jednog žbuna.

Zatim se uspravio.

— Brzo ću se vratiti, Kas! — procedio je kroz zube. — Samo hoću da pogledam novosagrađeni ranč kod Valnut Krika koji je naš! Doći ću natrag. A ako onda još budeš za to sposoban, obračunaćemo se!

Potrčao je natrag prema kolima, i poterao kobilu. Nije mu predstavljalo nikakvu teškoću da pronade Baksterov ranč.

Veliko B usečeno u kapiju nagla Boreta da se muklo nasmeje. Ranč se sastojao iz nekoliko većih zgrada, štala i ambara.

Na kapiji je stajao stari kauboj i odmerio Boreta, koji mu doviknu:

— Hej, gde ti je gazda?

Kauboj uzvрати spremno:

— U gradu je!

— Dobro, sačekaću ga.

Džim potera kola do same verande.

Sve je bilo čisto i uredno. Prozori su bili ukrašeni cvećem, a okna čista. Boret siđe s kola i stupi na verandu. Na to se vrata otvoriše i na njima se pojavi žena.

Njen pogled kao da je zakovao Boreta.

Bila je srednjeg rasta, tridesetih godina i veoma plava. Lice joj je bilo umorno i izborano. Široko otvorenih očiju piljila je u čoveka na verandi. Zatim se zamese unazad i pridrža za vrata.

— Džim! — procedila je najzad.

Čovek nije mogao da skine pogled s nje. Najzad mu se usne pokrenuše. Izgovorio je glasom, koji je i njemu samom delovao kao tuđ.

— Nensi!

Žena je pobledela kao smrt. Li-

ce joj se grčilo. Uхватила se rukom za srce.

Sa Boretovih dlanova znoj se formalno slivao. Borio se sa samim sobom, pokušavajući da se pribere.

Najzad je uhvatio vazduh. Teturajući se prišao joj je bliže:

— Nensi! Nadgrobni kamen! Spomenik dole na Arkanzasu...

Žena jedva promrsi:

— Nensi... naše dete... leži тамо...

Džim protrlja oči.

— Naše dete?

Žena je teško disala.

— Da, naše dete!

Na то joj Džim naglo priskoči i grubo privuče k sebi.

— Naše dete! Tako kažeš? Ti prokleta...

Ženine oči zasvetleše.

— Da, naše dete! Rodilo se sedam meseci posle tvog odlaska iz Vičite. Bila je bolesna. Morali smo da napustimo kraj... nije joj godila klima. Umrla je... umrla je usput.

Rekavši то Nensi briznu u nezadrživi plač.

Čovek je gledao nemo i okamenjeno. Činilo mu se da će se sada nebo sručiti na njega.

Onda ga je iznenada spopao takav strah, da je pojurio prema kolima.

— Hoe! — zaurlaо je, zamahnuo

bičem i ošinuо kobilu. Kola su u besomučnom trku poletela kroz kapiju.

Niko nije obraćao pažnju na čoveka koji se sam vratio u grad, uzjahao konja, zbog koga je još istog jutра bio proglašen lopovom i zamalo obešen, i otišao prema istoku.

U kasno popodne istog dana jahao je Vajat Erp sa severa prema Silver Lejku.

Umesto zaobilaznog puta kojim je išao Boret, Erp je koristio prečicu.

Time je, jasno, mnogo dobio u vremenu i smanjio Boretovu prednost, koji je, pošto je prešao reku, nekoliko dana jahao prema jugu pre nego što se našao blizu grada.

Kada je čovek iz Misurija ugledao iz daljine krovove kuća okupane rumenilom zalazećeg sunca, iznenada njegov dorat zarza nedaleko od jednog žbuna. Vajat Erp se u jednom skoku našao na zemlji, legao u visoku vlažnu travu i polako se prikradao žbunu.

Ubrzo je otkrio ono što je uznemirilo životinju — vezanog čoveka.

Prvo se uverio da se možda ne radi o klopki, pa je tek onda ustao.

Čovek je bio tako jako vezan, da nipošto ne bi mogao sam da se oslobodi. Vajat uze nož i oslobodi ga veža i izvuče mu krpu iz usta.

Kas Bakster se uspravi, pa pokleknu i ostade da kleči. Cirkulacija krvi mu je gotovo bila zaustavljena. Posmatrao je svog oslobođioca.

— Brzo moram na ranč — izgovorio je suvo i grleno.

— Kuda?

— Džim se vratio. On je sigurno na ranču. Moram odmah tamo!

— Morali biste mi to malo поближе objasniti, čoveče, ništa vas ne razumem! — uzvratio se Erp.

Najzad je rančer uspeo da stane na noge. Trljao je zglobove i kretao glavom levo i desno.

— Momak me je zavezao tako jako kao da sam paket...

— Ma, ko to?

— Džim B... — Bakster prekide u pola reči i odmeri oprezno stranca. — Ko ste vi?

— Ime mi je Vajat Erp. Ja sam pomoćnik maršala u Vičiti...

— Vičita? — uzviknu Bakster uplašeno. — Onda ste vi u poteri za njim?

— Ali, čoveče, za kim to?

— Za... — rančer pogleda kroz žbunje. — Nego vi imate konja maršale. Povedite me do mog ranča. Ja sam Kas Bakster, a moja žena je u opasnosti. Džim će je...

Sada je Vajat shvatio. Okrenuo se i zazviždao svom doratu. Skačući u sedlo doviknuo je:

— U dvoje će ići suviše sporo! Gde je vaš ranč?

— Ali vi uopšte ne znate o čemu...

— Znam dovoljno — prekide ga Erp. — Džim Boret je bio ovde. Napao vas je, vezao i odjurio na ranč! Gde je ranč?

— Morate jahati prema severu. Ali to je bilo još jutros rano...

Šta je dalje izgovorio, Vajat nije uspeo da razabere. U punom galopu jurio je preko pašnjaka u pravcu severa.

Džim Boret je odavno otišao. Vajat je zatekao ženu potpuno utučenu. Sve joj objasnio, a već posle nekoliko minuta sa još dvojicom kauboja i jednim konjem bez jahača, hitao je natrag u pravcu grada.

Rančer mu je pešice pošao u susret. Trčao je kao bez daha.

— Nensi! — jedva je uspeo da izgovori. — Šta je s njom?

— Sve je u redu — umirivao ga je Erp. — Idite s vašim ljudima kući, mister Bakster.

— A vi — vi ćete da ga pratite?

— Da.

Rančer je zamišljeno gledao čoveka iz Misurija.

— Mister Erp, on... on je bio moj prijatelj.

— Znam to.

— A ono što se dogodilo, ono što je učinio, bilo je jer je...

— Zna li vi uopšte šta se dogodilo?

— Da, ispričao mi je.

— E pa onda znate i to da ga moram goniti.

Bakster obori glavu i reče muklo.

— Da, znam da morate!

Pošao je nazad prema konju koga su njegovi kauboji doveli, popeo se u sedlo i zagledao u daljinu.

Vajat potera svoj konj do rančera.

— Jašite natrag svojoj ženi, mister Bakster. I potrudite se da ubrzo sve zaboravi. Do viđenja — reče najzad i pruži rančeru ruku.

— Hvala vam, maršale što ste me izvukli iz žbunja. Ko zna, da nije bilo vas, koliko bih još tamo ležao!

Čovek iz Misurija podiže uzde i okrete konja. Odjahao je prema jugu ne svraćajući u grad.

Dodž Siti.

Stari stočarski grad ležao je obasjan prvim jutarnjim zracima sunca.

Glavnom ulicom jahao je čovek pokriven debelim slojem prašine.

Životinja pod njim jedva je vukla noge od umora.

Na ulicama je već vladala živost. Lovci na bufala koji su se pred početak zime pripremali na dugi zimski put u planine, tumarali su po radnjama i žagorili u brojnim krčmama. Snabdevali su se velikim količinama hrane i razne druge robe i, uz dovikivanje i galamu, tovarili sve na velika kola pokrivena arnjevima.

Traperi su pripremali saonice, a kauboji sa obližnjih rančeva nemarno sedeli na stepenicama lokala, ili oslonjeni o zidove i oluke, pušili i zviždukali za svakom devojkom.

Ispred „Silver bara” sedeo je jedan stariji čovek u stolici za lju-ljanje i razvlačio hozntregere, žvakao duvan i pljuckao. Žute pantalone se gotovo nisu ni videle od silnih zakrpa, a cipele su mu imale dovoljno otvora za provetravanje sa svih strana.

Dodž Siti, ili sunčani grad, kako su ga Indijanci nazivali, pružao je tipičnu sliku živog, stočarskog grada u poznu jesen. Starac ispred „Silver bara” posmatrao je žmirajući šta se događa na ulici.

Pogled mu se zaustavio na ja-haču pokrivenom prašinom. Stari se naže napred, tako da je gotovo pao sa stolice.

— Grom i pakao! — procedio je kroz zube. — Jesam li obnevideo ili je to istina?

Jahač zaustavi konja s druge strane ulice, ispred dućana Eda Vepstera, kliznu iz sedla i veza uzde za prečku. Osvrnu se za trenutak, pogleda niz ulicu, a onda stupi u radnju.

Trgovac ga odmeri i upita šta želi. Nije obraćao pažnju kako mu mušterije izgledaju. Ovde u Dodžu, u srcu zapada, bilo je ljudi svih vrsta i izgleda. A ovaj je izgledao kao mnogi drugi. Kako bi mogao da pretpostavi da će ovaj prašnjavi visoki čovek, preplanula lica i dubokih plavih očiju, postati jednog dana, najznačajniji građanin Dodža i poneti svojim imenom njegovu slavu širom Amerike.

Stranac priđe tezi i zatraži sapuna, izabra košulju od jakog platna, maramu i čarape.

U tom trenutku se vrata otvoriše i u radnju stupiše četiri grmalja. Bili su to lovci na bufala. Ličili su jedan na drugog. Gruba lica, krupna tela i snažne pesnice bile su im zajednička osobina.

Prvi, plavokosi momak sa kapom od krzna bibera, stade uz prašnjavog jahača.

— Hej, stari! — doviknuo je trgovcu. — Ostavi te kaubojeve tričarije i dođi ovamo. Žuri nam se!

Trgovac Webster nabra obrve.

— Ovaj džentlmen je došao pre vas, pa ću ga prvo uslužiti.

— Jeste li čuli ovo! — uzviknu lovac. — Ovaj cvikeraš je nešto promrmljao. Jeste li vi razumeli?

Ja nisam. Hej, stari jesi li čuo: Kauboj ima vremena. Ti kravari uvek imaju vremena. Stići će na vreme u krčmu da se naloče!

Webster nije obraćao pažnju na lovce, nego je i dalje usluživao stranca.

Na to plavokosi lovac zaurla:

— Hej, dedice! Valjda nećeš biti tako drzak da razljutiš Maka Berika! To bi bio lep belaj! Napred, ostavljaj te tričarije i potraži mi prvo kutiju patrona za kalibar četrdeset četiri. Ali, brzo, inače će biti svašta!

Webster i dalje uopšte nije obraćao pažnju na primedbe. Lovci su upravo stali iza strančevih leđa obrazujući širok front.

Vrata se ponovo otvoriše. Jedna žena je htela da uđe u radnju, ali se brzo povukla nazad, kada je čula neukusnu psovku jednog od lovaca.

Kada je izašla, vrata se ponovo otvoriše. Sada je to bio starac sa zakrpljenim pantalonama. Zakačio je vrata kukom, tako da su ostala širom otvorena, a zatim se opet izgubio.

Galama je privukla veliki broj ljudi. Radoznalo su zavirivali u radnju.

U tom trenutku se Mak Berik nagnuo preko tezge, privukao snažno trgovca, a onda ga još snažnije odgurnuo, tako da je udario svom snagom u policu punu sudova.

Glineno i porcelansko posuđe se razbi u paramparčad. Vebster se uspravi. Lice mu je bilo crveno kao krv. Levica mu kliznu pod tezg.

Na to ga lovac munjevito dočepa za ruku, podiže je, iskrenu i iščaši. Nesrećni trgovac je urlao od bola.

Stranac se nagnu preko tezge, dohvati Vebstera za ozleđenu ruku, trže njom dva tri puta i reče mirno:

— Sada je sve u redu. Ruka je iskočila iz ležišta. Ja sam vam namestio. Brzo će proći. Sada mi, molim vas, učinite uslugu i služite prvo ove momke kojima se žuri. Prvo njih, inače će doista biti belaja!

Berik uzviknu:

— Jeste li čuli ovo, momci? Gonič krava muče! Biće belaja. Hej, momak, šta si time hteo da kažeš? Hajde govori!

Stranac se okrete prema lovcu koji ga je oslovio. Bio je visok koliko i on, širok u ramenima, ali mnogo vitkiji i mirniji u svakom slučaju.

Mak se isceri i poduprevši se rukama o bedra, reče:

— Oho, momak je i drzak! Ja verujem da će mi uspeti da mu zavažem gubicu. Šta vi velite, momci?

Ostala trojica su se nasmejala i gledala nestrpljivo.

Na to Mak pokuša da uhvati

stranca za kaput, ali ga jedan žestok udarac u mišicu odbaci. Nije mogao da se uzdrži, a da ne uzviknu od bola.

— Nebesa! Šta to bi? Lupež je ljut! Šteta, momče, ne bi trebalo da ti uskratim prijatno veče u „Rendi baru” sa nekom zgodnom devojkom. Ali, od toga nema ništa. Mak Beri će ti sada fazonirati njušku!

Ljudi, okupljeni na vratima neregulirane su gledali.

— Treba da se okane — reče jedan dobroćudni čovek, koji stupi u radnju samo korak i uzviknu:

— Rastavite se! Dosta tuče!

Ali, bilo je već prekasno. Lovac na bufala se baci napred i zamahnu prema strancu.

Ovaj uspe da blokira ovaj udarac, pa i sledeći, govoreći svom protivniku:

— Budi miran, brate. Ova šala se ne isplati!

Mak je pocrveneo od besa.

— Šta to trabunjaš, kravaru! Isplati se! U to se možeš pouzdati.

Zamahnuo je dva puta i oba puta promašio. Samo neznatnim, ali veoma veštima fintama telom, stranac je uspeo da izbegne udarce svog protivnika.

Berik je tupo gledao u stranca.

— Hej, lupež se još drži. No, to ne pomaže! — Zamahnuo je pesnicom u nameri da pogodi protivnika u desnu ruku, dok ga je levom šćepao za rukav druge ruke.

Na to ga pogodi u bradu jedan munjevit aperlkat. Stajao je kao ošamućen. Ali, udarac koji bi svakog drugog oborio s nogu, nije imao baš takvo dejstvo kod krupnog lovca na bufala. Ponovo je nasmnuo na stranca, a ovaj ga ponovo zaustavi govoreći:

— Pusti kraju, brate. Neće biti šala!

— Šala! Nju ću ti odmah prirediti!

Berik steže zube i ustremi svoje snažne pesnice na protivnika. Konačno ga jedan munjeviti kroše obori. Na to se ustremiše ostala tri lovca.

— Mi ćemo srediti — uzviknu jedan.

— Navali!

— Ja ću mu koščice sve do jedne polomiti! — siknuo je ridokosi sa licem buldoga i klempavim ušima.

Stari sa zakrpama na pantalonama uze u usta duvan za žvakanje i zadovoljno počeo da posmatra ukočena lica okupljenih radoznalaca.

— Šta vas je spopalo? Baš je to zgodno. Osim toga, čeka vas neobično iznenađenje!

— Kakvo bi to moglo iznenađenje da bude — gundao je jedan farmer. — Ovi ludaci će ga tako pretući, da bar četiri nedelje neće moći da stane na sopstvene noge.

— To vi samo mislite, mister. Vi

ga ne poznajete. Evo ja stavljam deset dolara na njega!

Farmer je posmatrao starca kao da je sišao s uma. Pokazujući prstima na slepoočnicu, reče:

— Vama kanda nema spasa?

— Ja stavljam deset protiv — uzviknu jedan mladić hladnih kockarskih očiju.

— I ja takođe!

— Dvadeset protiv!

Stari baci šešir na pod i ubaci u njega novčanicu od deset dolara.

— Napred gospodo!

— Ludost! — mrmljao je jedan krivonogi kauboj. — Taj nema ni najmanju šansu.

Izbledeli slamni šešir na podu punio se novčanicama.

U međuvremenu je jedan od dvojice tamnokosih lovaca prišao strancu.

Njegova pesnica prelete preko strančeve glave, koju je ovaj u poslednjem deliću sekunde sagnuo. Onda mu je uzvratio udarac u pleksus koji istera lovcu vazduh. Drugog, koji je upravo pritrčao, zakači udarac pesnice u glavu, kraj levog uha. Od siline udarca lovac se okrete oko sebe. Taman je strancu hteo još jednom da ga udari, kada u borbu ulete crvenokosi, najopasniji od ove četvorice divljih momaka i snažno ga udari i prikovao ga za tezg. Strancu je trebalo nekoliko sekundi da se povraća. Uspeo je da izbegne udarac u rebra i da levicom, kao maljem,

udari „buldoga” usred brade. Čovek se zanese i sruči na pod. U to su dva tamnokosa lovca ponovo počela. Ovog puta su zajedno navalila. Jednoga stranac potkači nogom i odbaci gotovo do vrata, a drugog zakači rukom za vrat, tako da je kriknuo od bola.

Lovac sa crvenom kosom i licem kao u buldoga istrže nož iz pojasa, podiže ga i htede da zamahne, kada ga vrh čizme pogodi u desnu ruku. Nož odlete daleko u stranu. Kao za pakost, sada je došao k sebi i plavokosi lovac, prvi izazivač. Otresao je glavom kao mokro pseto, odupro se o daske i ustao. U jednom skoku bio je na nogama.

Ruka mu skliznu prema koltu.

Ali neznamac, čovek-fantom, bio je brži od njega. Mak Berik je piljio u okruglu cev teškog revolvra uperenog u grudi.

— Prokletstvo! — prosiktao je Mak. — Ovaj pas je premazan svim mastima! Čekaj momče, sada ću te raskomadati!

Stranac baci revolver u vis. Oružje napravi salto kroz vazduh i kliznu u futrolu. Onda prekrsti ruke preko grudi i saže glavu. Ispod oka je prodorno posmatrao svog protivnika.

— Ovog je dosta bilo, brate!

Mak Beri je piljio u oči nepoznatog čoveka. Stajao je ukočen.

Srančev pogled kao da ga je prikovao.

Na to starac prekide napetu atmosferu podigavši uz glasan uzvik stari, slamni šešir s poda. Podvriskujući trpao je novac sebi u džepove.

— Trebalo je da secujem sa pedeset dolara. Baš sam mazga! Šta sam vam rekao, ljudi! Iznenadenje, a?

Probio se kroz grupu, ušao u radnju, odgurnuo lovce u stranu i uputio se prema sranču.

— Helo, mister Erp! Dobro došli u Dodž! Bio je malo žestok doček, ali sve u svemu ovo su odlični momci!

Starac zatim baci pogled na riđokosog, koji je još uvek sedeo na podu i potkači ga vrhom svoje poluraspadnute cipele.

— Ustaj momče, da okončamo predstavljanje.

Čovek je lagano ustao i glupo blenuo u stranca.

— Šta blejiš? — dobaci mu starac. — Nemaš razloga da se žališ na poraz. Ovo je Vajat Erp. Nadam se da je nedozreo paradajz, kakav si ti već čuo o njemu?

Jedan od dvojice tamnopusih lovaca zbunjeno protrlja nos:

— Vajat Erp?

Stari potvrdno klimnu glavom, i pokupi Vajatove stvari, stavi ih pod mišku, pa povuče Erpa za ruku:

— Hajdete, Erp. Kod mene da-

nas ima odličan gulaš s pečurkama za ručak. A moja stara kuva uvek za troje.

Napetost je sasvim popustila.

Crvenokosi lovac pogleda čoveka iz Misurija.

— E, ako ste vi Vajat Erp, onda mi je doista žao. Do đavola. Moj otac će me odrati kada bude čuo kako sam se poneo prema vama.

Ostali se nasmejaše.

Vajat baci tri srebrna dolara na tezgju i pogleda razbijeno posuđe.

Na to stari trgovac uzviknu:

— E, to ne! To plaća Berik. O tome neću da diskutujem. Neka zbog toga večeras ode ranije na spavanje, umesto da lumpuje do neko doba noći preko u „Long Brenč” salunu kao obično.

Vajata je stari izvukao. Pola sata kasnije je doista sedeo kraj lonca gulaša.

— Znate, Mira je porelsom Mađarica. A kad ona kuva i najjači čovek postaje slabić! — hvalio je starac.

— Hteo bih još da vam kažem, odakle vas poznajem. Video sam vas pre pet godina u Nevadi. Bili ste sa ocem. U stvari, vi me veoma podsećate na vašeg oca. Kako da vam kažem, kada ste prolazili na konju, kao da sam iznenada ugledao vašeg oca pred sobom...

Čovek iz Misurija se zadržao jedan dan u gradu i tražio na sve strane trag Džima Boreta. Nije ga našao. Niko, koga je pitao nije mogao da se seti da ga je video. U živom Dodž Sitiju izgubio se svaki trag. Ljudi slični Boretu lako su mogli da promaknu. Ovde je bilo dosta osoba koji su nosili neuništive vojničke koporane.

Tek tri dana kasnije čuo je od lovca koji je upravo došao sa Saud Hila, da je čovek koji je odgovarao Boretovom opisu pre gotovo nedelju dana logorovao na Fiš Kriku kraj rukavca koji je obrazovala rečica istočno od Fort Kolinsa.

Vajat se odmah uputi tamo. Našao je zatrpane ostatke vatre na opisanom mestu. Našao je još nešto — mamuzu. Mamuzu koju je dobro poznao. Bila se slomila, i Boret je jednostavno zatrpao u zemlju kraj vatre.

Izgubljena mamuza će sigurno odati ubicu. U svakom slučaju Vajat je nastavio da sledi trag, imajući sada mnogo sigurniji podatak, nego što je otrcan vojnički kaput.

Uprkos svemu izgubio je ponovo trag već četrnaest milja istočno u savani. Jaka kiša koja je padala u toku noći isprala je sve.

Jedan par koji je Vajat video kako stoji ispred kuće, svađao se oko toga kojim pravcem se begunac uputio. Vajatu nije ostalo ništa drugo nego da sam oceni. Odlučio je da krene prema jugoistoku.

Tada je naišao na Džoa Kadbar-na. Naišao je jednog ranog okto-barskog jutra niz proplanak.

Lice mu je bilo široko, a i ra-mena takođe. Bio je gotovo potpu-no ćelav. Samo mu je nekoliko ću-peraka kose pokrivalo lobanju, mada ne potpuno. Nos mu je bio povijen kao u kopca, a usta mala i veoma tanka.

Nosio je kožno odelo koje je na grudima i ramenima bilo ukrašeno resama, tako da je izgledao kao ostareli indijanski ratnik.

Vajat zaustavi konja i zagleda se u ovog neobičnog čoveka.

Kadbarn podiže ruku u znak po-zdrava, kliznu sa svog smešno ma-log konja i osvrte se kao da još nekog očekuje.

Vajat takođe sjaha i pripali ci-garu.

Čovek u kožnom odelu pređe rukom preko ćelavog temena i po-kaza prema severu.

— Vi dolazite od Arkanzasa?

— Da. U stvari, od Valnut Kri-ka.

— Ja sam se uputio u Dodž.

Vajat je lupao glavu, kojoj vrsti ljudi bi ovaj čovek mogao da pri-pada, kada se iznenada, niz padi-nu dokotrljaše jedna kola s armje-vima.

Čovek je video u kom pravcu Vajat gleda, pa reče patetično:

— To je moje pleme, moj na-rod. Moglo bi se reći i moja po-rodica.

— Aha.

— Da. Ja sam Džonatan Kadbarn. Moja žena me nažalost uvek zove Džoe. To je profano ime. Vi ži-vite u Dodžu?

— Ne, stanujem u Vičiti.

— Vi ste maršal?

Vajat se trže. Hej! Otkud to ovaj čovek zna? To se ni po čemu spo-lja ne bi moglo primetiti. Da nije ovaj čudni Džonatan Kadbarn vi-dovit?

Kao da je pročitao Vajatove mi-sli, čovek reče:

— Ja sam putujući sveštenik, mister Erp. Nadam se da znate šta to znači?

— Da, to znam.

— Mi ćemo se odmah smestiti i vi možete odmah da mi se ispo-vedite. Moja će se porodica moliti za vas i...

— Na žalost, nemam vremena. U pravu ste, ja sam pomoćnik maršala...

— ... i sledite jednog čoveka.

Vajat nabra obrve, a Kadbarn protrlja ćelavo teme.

— Ja sam od svoje majke na-sledio poseban dar. Bila je vidovita, mister Erp.

Vajat oseti kako ga podilaze žmarci.

Sveštenik lutalica uze veliku, masnu bibliju iz džepa.

— Kako kaže prorok, treba da...

U to su naišla kloparajuć, mala kola.

Jedan takođe smešno mali konj

kao i sveštenikov, vukao je zapre-
gu na kojoj su lonci i tiganji resko
zvečali.

Gore na kočijaškom sedištu se-
dela je devojka, od čijeg se pogleda
maršalu oduzeo jezik. Imala je du-
gu kovrdžavu kosu, crnu kao uga-
rak, tamne oči i maslinasti ten.
Plamena crvena bluza samo je de-
limično pokrivala njene divne obli-
ke. Mogla je imati oko dvadeset
godina.

Kadbarn napravi značajan pokret
rukom, opisujući njome luk kroz
vazduh i reče teatralno:

— Moja kći Manuela.

Na to iskoči iz kola i jedan de-
ran svetlo plave kose, pegavog li-
ca i prčastog nosa. I on je bio bo-
sonog kao i mlada lepotica Manu-
ela.

— To je vaša porodica? — raspi-
tivao se Vajat, ne skidajući pogled
s Manuele.

Ali upoznavanje je tek sledilo.
Odjeknuo je prodaran glas i jed-
na snažna žena skoči s kola. Bila
je šira nego duža. Dogegala je vu-
kući teško telo i zagledala se po-
dozrivo u Erpa, svojim tamnim
meksikanskim očima.

— Ne piljite tako u to dete! Ma-
nuela je tako bogobojažljiva i ja
neću dozvoliti da bude izložena po-
gledima muškaraca. — Zatim je
okrenula glavu i rekla: — Uđi u
kola golubice moja!

Konačno je pogledala muža.

— Džoe, skloni tu bibliju, ima-

mo drugih briga. Reci mi radije
koliko ima do Dodža, da bi se ko-
načno odmorili. Umirem od gladi!

Vajat uze iz bisage komad koba-
sice i okrajku hleba i pruži čove-
ku.

— Ako vam to može koristiti,
mister. Ja, na žalost, moram da-
lje.

Ali Džonatan Kadbarn nije ni po-
mišljao na to da pusti Erpa da
ode. Govorio je i govorio. A kada
bi začutao, govorila je njegova bo-
lja polovina. Devojkicu je uspeo da
vidi samo dva puta. Kada je prala
sudove i pomogla ocu da skine
čizme.

U dva sata posle podne krenuo
je Vajat prema konju u nameri da
pođe.

— To mi ne možete prirediti,
maršale! — uzviknu čovek patetič-
no. — Kako kaže...

Vajat se već vinuo u sedlo, kad
stari uzviknu:

— Manuela!

Devojka se pojavi iz kola i po-
gleda upitno majku.

— Manuela, hodi ovamo i otpe-
vaj nam neki psalm koji si naučila
u manastirskoj školi u Bilbarosu.
Ona je, naime, bila u manastirskoj
školi...

— Kao pomoćnica u kuhinji! —
prekide debela žena svog muža i
odmeri ga podsmešljivo.

Devojka lagano siđe s kola.

Vajat je neodlučno stajao kraj

svog konja. Izgledala je doista kao iz bajke.

Bila je zaista čudna i divna porodica Džonatana Kadbarna, putujućeg sveštenika i vidovnjaka.

To o putujućem svešteniku je još moglo da odgovara istini, ali šta se vidovitosti tiče, u to ga je deran pegavog lica Tom, razuverio. Stajao je kraj Vajatovog konja, pretvarajući se da mu nešto pomaže oko sedla i počeo da govori šapatom:

— Čovek je dao ocu pet dolara, maršale, s tim da vas što duže zadrži i uputi u pogrešnom pravcu. On je odjahao prema severu. Sinoć, još krenuo je od reke...

Vajat je morao da se ujede za jezik da ne bi prsnuo u smeh. Znači ovaj matori mangup je svoju dušu prodao za pet dolara.

— Koji čovek? — upita Erp tiho derana.

— Onaj koga pratite. Tačno vas je opisao. Rekao je nek' vam Manuela otpeva nekoliko psalmi. On će uskoro doći u Dodž Siti i pobrinuti se da u našoj šatri, propovedaonici, uvek ima mnogo sveta...

Vajat izvuče pet dolara iz svog novčanika i gurnu ih dečaku u ruku.

— Evo ti i dobro ih sakri. Sada bih hteo da mi kažeš da li si mi sve to odao, jer si od mene očekivao — poklon?

Na to deran pusti novac u travu i promrsi:

— Ne, mister — ja znam da ste vi maršal! Znači, čovek koga gonite mora da je razbojnik. Osim toga prilepio mi je šamar kada je video da mu krišom preturam po bisagama.

Vajat se vinu na leđa svog dorata i potera ga do putujućeg sveštenika.

— U zdravlje, Džonatane Kadbarn. Sve najbolje želim vašoj porodici. Ako vas još koji put sretne neki bandit, gledajte da mu izvučete više para za tako veliku uslugu, kao što je navođenje maršala na pogrešan trag. Šteta što žurim. Inače, baš bih rado čuo još koji psalm. Ali, moram dalje. Do viđenja!

Čovek i žena zinuše u čudu.

Kada se Vajat posle nekoliko minuta osvmuo, video je sveštenika kako stoji i pilji, okružen svojom bosonogom porodicom.

Srećom, tom neobičnom lupežu nije uspelo da namagarči maršala. Vajat bi i bez upozorenja prćastog, pegavog derana uskoro pošao dalje. Verovatno ipak ne tako brzo u pravcu severa.

Jahao je pravo prema reci Arkanzas. Jednog sunčanog predve-

čerja obreo se nedaleko od Elingvuda.

Hteo je da obide grad, kada ugleda kako iz grada nailazi laka dvokolica, idući prema njemu.

Na veliko Vajatovo iznenađenje na kočiji je sedela En Flaerti, pomoćnica doktora Grifita, koji mu je izvadio metak iz leđa.

Devojka je pocrvenela kao ruža, kada je poznala jahača. Stavila je ruku na usta i uzviknula:

— Nebesa, mister Erp! Kako to izgledate?

Vajat se nasmeja.

— Pa ja nisam pošao na igranku, gospodice Flaerti.

— Nisam to mislila. Ali ste oslabili, izmršavili. Dragi bože, kako će se doktor obradovati da vas ponovo vidi. Mnogo smo govorili o vama. Ah da, mislim da vam moram prvo reći: čovek koga tražite je u gradu.

Lice čoveka iz Misurija postade smesta oštro.

— Džim Boret!

— Da, ja, u stvari, ne znam da li se on baš tako zove. Ali čovek koga ste prošli put opisali, je sigurno. Nosi stari iznošeni koporan, sivi šešir i ima na licu nekoliko ožiljaka.

Vajat obode konja.

— Veliko vam hvala, gospodice Flaerti!

Hitao je u grad. Kada je došao do polovine glavne ulice, ugledao je ispred jednog bara čoveka u

iznošenom, plavom koporanu sa sivim šeširona na glavi. Bio je Vajatu okrenut leđima i razgovarao sa jednim starijim čovekom.

Erp skoči s konja priđe mu s leđa i kucnu ga po ramenu.

Ovaj se okrete.

Čovek iz Misurija ugleda pred sobom nepoznato lice. Momak koga je dodirnuo, ljutito ga odmeri.

— Šta ste hteli, mister?

— Ništa. Prepoznao sam vas.

Erp zatim ode do šerifove kancelarije i do lekara. Za četvrt sata je znao da Boret više nije u gradu. Prodao je odelo i konja, i kupio sebi nove stvari, pa zatim otišao dalje.

Nisu ga videli ni lekar ni šerif. Videli su ga možda, ali ga nisu prepoznali.

Kada je En Flaerti najzad stigla, ispostavilo se da se još prethodnog dana izvezla iz grada. Boretu je videla u trenutku kada je ulazio u grad. No, tek usput joj je sinulo da bi to mogao biti onaj koga maršal traži.

Vajat se oprostio sa svima, ne sačekavši ponudeni ručak, i odjaha dalje.

Milje i milje su ostajale za njim. Cele noći sedeo je na konju. Kada se najzad novi dan pomolio i osvetlio vrhove Sirur planina, zastao je

i poveo dorata do reke da ga napoji. Sebi nije priuštio ni kafu, ni komad tvrdog hleba. Odmah je postavio put.

Još u ranim jutarnjim časovima nebo su prekrili teški, niski oblaci.

Oba naselja, kroz koja je usput prošao, Boret je obišao.

Iza kuća je ponovo otkrio tragove. Sveže otiske konjskih kopita.

Izenada je trag krenuo ka reci i — iščezao.

Satima je Vajat Erp jahao duž reke. Pošto je zemlja oko reke bila vlažna u svakom slučaju bi morao da otkrije neki trag, da ga je bilo.

Reka je ovde bila prilično duboka i bilo je potpuno isključeno da je begunac mogao da je negde pregazi.

Zbog toga je krenuo malo više prema severu. Ali nigde svežeg traga.

Onda je krenuo opet prema jugoistoku, prema Vičiti.

Da se ubica nije možda vratio na mesto zločina?

Teško bi se tako nešto moglo pretpostaviti, kada je u pitanju čovek Boretovog kova.

Iako je Erp uspeo da prati Boretov trag kroz pola Kanzasa, ovog puta je njegovom oštrom oku izmakao. Na suvoj travi ništa nije uspeo da otkrije. Na mnogo milja od Elingvuda nije u okolini bilo nikakvog naselja, osim onih koje je Vajat već posetio.

Ipak, ubica mora da je negde ovde.

U kasno popodne ugledao je Erp jednog čoveka na obali. Dojahao je do njega. Bio je to stari Indijanac, bele kose sa visokim crnim šeširom. Nije dizao pogled kada mu je jahač prišao.

Vajat ga pozdravi i upita:

— Jeste li videli danas nekog jahača?

— Mnoge jahače.

— Ovde u blizini?

— Da.

— Čudno, ni jednog nisam sreo.

Crvenokožac ni sada nije dizao pogled. Samo je glavom pokazao na drugu obalu reke.

— Dva puta po deset jahača prošlo je na pola milje odavde. Odmarali su se i nastavili put prema severu!

— Kakvi su to ljudi mogli biti? Stari Indijanac podiže ramena.

— Napred je jahao jedan sa zvezdom. Možda su tragali za kradljivcima stoke.

Vajat potvrdno klimnu glavom i pruži starom jednu cigaru. Ovaj je ćutke primi i zapali je.

Čovek iz Misurija upita:

— Inače, niste videli nekog jahača?

— Rekao sam, mnogo jahača! još jednog čoveka sam video. Imao je žuti kaput, smeđi šešir...

Vajat je smeteno klimnuo glavom, a stari nastavio:

— Izgubio je mamuzu...

— Gde? — Vajat podiže uzde.

— Valjda negde na putu...

Uprkos svemu, Vajat nije uspeo da nađe trag.

Kada se već bio uplašio da dvostruki ubica, Džim Boret nije možda napuštajući Elingvud otišao na istok, iznenada zastade. Bacio je pogled prema reci, čija je površina plamtela pod zracima zalazećeg sunca. Vajat je išao putem udaljenom od obale neki hpedeset jardi. Sada je okrenuo konja i poterao ga pravó prema obali.

Odjednom su ga ispunile neke čudne slutnje. Nije se prevario.

Kada se približio žbunju nedaleko od obale, zaustavio je konja. Dole, samo tri jarde od obale, čučao je u travi čovek i nepomično piljio u nadgrobni spomenik.

Vajat mu lagano priđe.

Primetio je da je trava oko spomenika iščupana.

Ispod imena Nensi Bakster i krsta, videli su se jasno isklesani brojevi:

31. 2. — 19. 8. 1870.

Vajat stade iza leđa čoveku koji je beživotno čučao i gledao u spomenik.

Vetar je duvao sa reke i donosio vlagu i svežinu.

U to maršal reče:

— Ustanite, Džim Boret. Treba da odjašimo!

Čovek nije podizao pogled.

— Znao sam da ste mi na tragu, Erp.

Zatim je ustao i pošao prema konju, koji je nedaleko pasao.

Lagano se popeo u sedlo i jahao ćutke uz maršala. Išli su prema gradu.

K R A J

Sve dosad izišle sveske

CRTANIH ROMANA

„PANORAME“

i

VIKEND ROMANA

možete dobiti ako uplatite na tekući račun NIP „Forum“ Novi Sad po 1.-dinar za svaku svesku i 0,30 dinara za poštarinu. Tekući račun NIP „Forum“: 657-1-255.

Na poledini obavezno naznačite koje sveske odnosno brojeve naručujete i iz koje edicije.

Citaoci mogu dobiti niže navedene sveske „Crtanih romana” ako uplate na ček. račun br. 657—1—255, NIP „Forum”, Novi Sad po 1.— din. po svesci i ukupno 0,30 Din. za poštarinu.

1. Divlji vetar
2. Tajanstveni došljak
3. Bitka za ranč
4. Napad iz svemira
5. Okean gori
6. Zamka za ubice
7. Crna lisica
8. Klopka
9. Zlato apača
10. Obračun u Teksasu
11. Bela poglavica
12. Posao za Karsona
14. La Kukarača
41. Kolorado Kid
42. Osvećenici
44. Potera
45. Crni jahač
46. Avelinjski grad
47. Pacifik ekspres
48. Zlatni ekser
49. Roj Renk i provalnici
50. Poslednji od Džemsovih
51. Daltoni dolaze
73. Miran grad
74. Napad na voz
75. Na ratnoj stazi
76. Požar na jugu
77. Pustinjski saputnici
78. Komančerosi
79. Bitka za Dakotu
80. Šerif bez značke
81. Uzvodno od Kalgarija
82. Misterija u rudniku
83. Palikuće
84. Kanjon komanča
85. Brod za Meksiko
86. Ček na sto dolara
87. Agent za Omahu
88. Zlato Ontarija
89. Kauboj sa gitarom
90. Reka smrti
91. Zamka
92. Teror na granici
93. Srebrno sedlo
94. Sin poglavice
95. Krv i zlato
96. Dvostruka klopka
97. Dinamitaši
98. Noću se puca
99. Maskirani jahač
100. Karson na tragu
101. Grad bezakonja
102. Rač Dejvi Kroketa
103. Kanzas deli pravdu
104. Kidnaperi
105. Karson i vrač
106. Konjokradice
107. Patrola na Pekosu
108. Stranac u sedlu
109. Pobuna u Meksiku
110. Dejvi Kroketa i pirati
111. Kanzas protiv Samsona
112. Hrabri narednik
113. Napad na banju
114. Sljuksi napadaju
115. Po cenu života
116. Jahač iz Arizone
117. Fantom visokih brda
118. Dejvi Kroketa u opasnosti
119. Šerif se vraća
120. Ucenjivači
121. Unakrsna vatra
122. Tajna misija
123. Stranci na ranču
124. Ko je ubica?
125. Misuri u plamenu
- S—1. špijun S—13
126. Ratnički prolaz
- S—2. Krvavi ključ
127. Značka za hrabrost
128. Pljačkaši

ČETVRTKOM
CUPRODAJI

PANORAMA

NAJLEPŠI IZBOR STRIPOVANIH ROMANA: VIKING, CELIČNA PESNICA, FANTOM, RINGO, MORNAR LUTALICA, KING — KONG, KRALJ DŽUNGLE, MAČ PRAVDE, DEJVI KROKET, CRNI STRELAC, ASOVI SVEMIRA, UMPAH — PAH i drugi ZA SAMO 1 DINAR.

VAJAT ERP

BROJ: 6

CENA 1 D.

DO K HOLIDEJ

PUT ZA ŠERIDAN

– Nikada ne ubijam čoveka, ako imam šansu da ga ostavim u životu!

Čovek koji je ove reči izgovorio bio je najopasniji lovac na razbojнике na divljem zapadu. Rekao je to Džeku Doneganu, čoveku kome je nedostajalo razumevanje za ovakav stav.

Naime, Džek Donegan je bio hladnokrvni ubica. Njemu ljudski život nije mnogo značio kada se nalazio u opasnosti. To je upravo bio slučaj: maršal Vajat Erp i njegov zarobljenik Džek Donegan upali su u zasedu Sijuks Indijanaca. Da, bio je to težak put za Vajata Erpa ...

... PUT ZA ŠERIDAN!

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠIĆA BR. 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG